გაზეთის ელექტრონული ვერსია ინტერნეტში:
http://www.opentext.org.ge/lelo

ლელო

№ 6
(11 360)

21 – 24 იანვარი, 2000 წ. ფასი 40 თეთრი

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲡ 1934 ᲬᲚᲘᲡ 13 ᲐᲞᲠᲘᲚᲘᲓᲐᲜ

მთავარია ფეხბურთი, ცოლის შერთვას ყოველთვის მოესწრებით

ასე მოკდვრავს თავის შეგირდებს რევაზ ჯოჯუაშვილი

საქართველოს სპორტული სამყარო, ქართული სპორტი გადარჩენის იმედს ქვეყნის პრეზიდენტს უკავშირებს

18 იანვარს, როგორც წინასწარ განცხადებაში ვთქვით, სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტში შეიკრიბნენ საქართველოს სპორტული სამყაროს წარმომადგენლები და დაუფარავად იმსჯელეს იმ პრობლემებზე, რამაც ქართული სპორტი კატასტროფამდე მიიყვანა. შეკრებილებმა კატეგორიულად მოითხოვეს ქვეყნის პრეზიდენტისადმი მიმართვის შეთანხმება და პირადად პრეზიდენტთან წარმომადგენლობითი დელეგაციის აუცილებლად შეხვედრა. ქვემოთ გთავაზობთ მიმართვის ტექსტს.

საქართველოს სპორტული სამყაროს მიმართვა საქართველოს პრეზიდენტ ედუარდ შევარდნაძისადმი

ბატონო ედუარდ!

საქართველოს სპორტული სამყარო გამოხატავს რა თქვენდამი ღრმა პატივისცემას, მოახლოებულ საპრეზიდენტო არჩევნებში ერთსულოვნად დაუჭერს მხარს თქვენს კანდიდატურას, რითაც ქვეყნის გადასარჩენად თქვენს მიერ აღებული კურსის განსორციელებაში დავადასტურებთ ჩვენს თანადგომას. ყველა თქვენს ამომრჩეველს და ჩვენც გვწამს, რომ რეფორმების ბოლომდე მიღწევაში. ამასთან, სხვებთან ერთად, ჩვენც სერიოზულად გვაშფოთებს ის განუკითხაობა და შემწყნარებლობა, რაც განსაკუთრებით სუფევს ქვეყნის ეკონომიკაში. ეკონომიკური ბლოკის უსუსურობა ქართული სპორტის მომავლისენებელ ფატალურადაც იქცა. ხალხი და ქვეყანა ხედავს, რომ ეკონომიკის მართვაში დასაკმებული ადამიანები ქვეყნის ინტერესს მაღლა აყენებენ პირად კეთილდღეობას. კატეგორიულად მიგვაჩნია ამ სისტემის პატრონსანი, კომპეტენტური საქციელისტებით დროულად გაჯანსაღება, შესაბამის კანონებში სასწრაფო ცვლილებების შეტანა, კორუფციასთან ბრძოლაში სიტყვიდან საქმეზე გადასვლა. ამგვარი ცვლილებები მიგვაჩნია ქართული სპორტის, მოსახლეობის გაჯანსაღების, პარმონიულად განვითარებული ქვეყნის დამკვიდრების აღზრდის პრობლემების გადაჭრის წინაპირობად.

სამშობლო და, ყველაზეთრი, რაც ეროვნული და ძვირფასეულია, მათ შორის სპორტი, ყველამ ერთად უნდა გადავარჩინოთ. დღეს ქართული სპორტი და მისი უმდიდრესი ტრადიციები გარდუვალი კატასტროფის წინაშეა. ასეთ ვითარებაში, ბატონო პრეზიდენტო, გადაუვადებად ვთვლით საქართველოს სპორტული სამყაროს წარმომადგენელთა ჯგუფთან თქვენს პირად შეხვედრას. იმედია, თანხმობას მივიღებთ.

მიმართვა მიღებულია საქართველოს სპორტული სამყაროს წარმომადგენლობით შეკრებაზე.

ᲛᲝᲠᲩᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲗᲐᲓ – ფარიკაობის ფედერაციის გენერალური მდივანი, ᲯᲔᲓᲘ ᲯᲐᲮᲘᲐᲜᲘ – საქართველოს კალათბურთის ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტი, ᲚᲔᲕᲐᲜ ᲐᲮᲚᲔᲓᲘᲔᲜᲘ – სპორტის ზამთრის სახეობათა ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტი, ᲖᲣᲠᲐᲑ ᲓᲐᲕᲘᲗᲐᲨᲕᲘᲚᲘ – ნოკაუთის ფედერაციის გენერალური მდივანი, ᲒᲐᲮᲔᲗᲙᲔᲚᲐ ᲒᲣᲚᲣᲐᲨᲕᲘᲚᲘ – მძლეოსნობის ფედერაციის პრეზიდენტი, ᲒᲘᲠᲘ ᲯᲘᲨᲙᲐᲠᲘᲐ – კიკბოქსინგის ფედერაციის პრეზიდენტი, ᲝᲛᲚᲘᲡ ᲗᲐᲚᲐ – ეროვნული ნაკრების მთავარი მწვრთნელი სამბოში, ᲡᲘᲛᲝᲜ ᲒᲐᲪᲘᲨᲕᲘᲚᲘ – ვეტერანთა ფალავანი ქართული ჭიდაობაში, ᲒᲘᲜᲘ ᲡᲐᲚᲐᲓᲐᲫᲔ, ᲠᲝᲛᲐᲜ ᲩᲮᲣᲜᲘ, ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲒᲐᲒᲝᲛᲘᲫᲔ, ᲒᲣᲠᲐᲛ ᲡᲐᲠᲐᲯᲘᲨᲕᲘᲚᲘ, ᲗᲔᲛᲣᲠᲘ ᲒᲐᲒᲝᲛᲘᲫᲔ, ᲠᲣᲡᲣᲓᲐᲜ ᲒᲝᲚᲣᲑᲘᲐᲜᲘ, ᲒᲝᲜᲐ ᲐᲠᲐᲜᲘᲫᲔ, ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲓᲔᲛᲣᲠᲘᲐᲜᲘ, ᲒᲝᲚᲘ ᲐᲚᲐᲜᲘᲐ, ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲒᲝᲒᲘᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘ, ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲛᲔᲠᲙᲘᲜᲐᲫᲔ

მთავარია ფეხბურთი, ცოლის შერთვას ყოველთვის მოესწრებით

ასე მოძღვრავს თავის შვებირდებს რევაზ ძოწენიძე

(ვიქტორი გვრიტიდან)

ეს კარგად უნდა იცოდეს ნაკრების ყველა კანდიდატმა. როგორც რევაზ ძოწენიძემა თქვა, ნაკრების ხელმძღვანელობა მწვრთნელთა საბჭოს მიერ სელექციით შერჩეულ კანდიდატებს ნდობით ეკიდება, მაგრამ არც „ეჭიდან" მოწვეულებს" აუნდობენ მწვრთნელ ვლად ბერიძეს. არ იზღუდება რაოდენობა, რადგან ბოლოს და ბოლოს რაოდენობიდან ხარისხი წარმოიშობება, თუმცა, მთავარი მაინც ისაა, როგორი იქნება ეს ხარისხი. მწვრთნელთა საბჭო გამოფის ინიციატივით, რომ თებერვალში, კვიპროსში დაგეგმილ ტურნირზე ჩვენი ნაკრები წარიგზავნოს ულუჯონერებით, რაც ახალწვეულებს თავგამოჩენის, ხოლო მწვრთნელებს მათი შეფასების ობიექტურ შესაძლებლობას მისცემს. მით უფრო, რომ მიღებული შეტყობინებით ლევან კობიაშვილი, დემეტრაძე, კალანდაძე და გახოკიძე კვიპროსში ვერ შეეერთდებიან ნაკრებს. ამასთან, რ. ძოწენიძემა ისიც გაიხსენა, რომ ბოსკამპში ახალგაზრდა ნიჭიერ ფეხბურთელებს მისცა გასაქანი, რისთვისაც ეს კაცი ნამდვილად იმსახურებს პატივისცემას. ეტყობა მწვრთნელთა საბჭოც ამ გზას აღგას და ნაკრების მწვრთნელებისთვის ახალი და შედარებით ახალი სახელებიც შეეთავაზებინა. ეი ისინიც: მეკარეები — ლომაია, ჭანტურია, დეკანოზი; მცველები — საჯაია, ჭოჭიშვილი, თ. კობიაშვილი, აბრამაძე (ან ნემსაძე); ნახევარმცველები — ჯონი შალამბერიძე, კვატნაძე, ხაჩაპურიძე, სანკავე, გიზო ჯელაძე; თავდამსხმელი — აშვიონა, ძოძუაშვილი. ძირითად ბირთვთან მათმა „ზორგამ", ალბათ სამიდან ნაკრები უნდა შექმნას. ისე, ძოძუაშვილ და ჯონიანც თურმე განსაკუთრებით მოიმხიბლა იქნებიან „ლეკომოტივისა" და „ტორპედოს" ფეხბურთელების მიმართ, რათა მწვრთნელებს თავიანთი შეგირდებისადმი მაკრძალება არავინ დასწამოს. ძოძუაშვილმა იქნე ლოკომოტიველი ბალშვილიც ახსენა, რომელიც ნაკრების ჯოფილი წევრია, და თქვა, რომ ეს ფეხბურთელი დისკვალიფიკაციისგანაა და ახლა სეფ-ზეა დამკოდებული მისცემს თუ არა თამაშის უფლებას. როგორც სეფ-ს პრესატაშე ძაძუა ცალიტელად განმარტა, გიორგი ბალაშვილს და ლევან მოჭახის სასჯელის შემსუბუქებას, სეფ არ აპირებს.

ძოძუაშვილმა ყურადღება გაამახვილა თვითრ ქუცნაიაზე და თქვა, რომ თუ თვითრი დღეს თავის კლუბში ძირითად შემადგენლობაში არ თამაშობს, ეს სულაც არ იძლევა ნაკრებში მისი არამოწვევის საბაბს. ის მაინც ყველაზე ძლიერ ფეხბურთელად რჩება ეროვნულ ნაკრებში და სხვა ფეხბურთელებს ბევრი ოფლისღერა მოუწევთ. მის სათამაშო დონემდე რომ ამაღლდნენ. რაც შეეხება ვარსკვლავთმანიით შეკრობილ ფეხბურთელებს, მათ ნაკრებში არანაირი გასაქანი არ ექნებათ, რადგან „ჯანსაღი მსხლების ჯუთში ერთი დამპალი ნაყოფის გარეშეკი ყველას დაალპობს". ეტყობა ნაკრების თავკაცები ამით სერიოზულ გაფრთხილებას აძლევენ ფეხბურთელებს და მიტეკების იმედი არავის უნდა ჰქონდეს. ძოძუაშვილმა კიდევ ერთხელ გაიხსენა, რომ შეუცვლელი ფეხბურთელები არ არიან. მან ცალკეულ ფეხბურთელზე საუბრისგან თავი შეიკავა, ცხადია, მათი ქცევა მოუწევდა და შეკბამ იქნებ ავნოსო კიდეც ზოგიერთს. ან ნაკრების კაპიტნის ფუნქციაზე და მოვალეობაზე კი დაწვრილებით ილაპარაკა. კლასიკური გაგებით, კაპიტანი მართლაც გამორჩეული ფიგურაა, „მასში კარგად უნდა იყოს შემაშებული ორგანიზატორ-დირიჟორის შესაძლებლობები, თანაგუნდელებისთვის უნდა წარმოადგენდეს ავტორიტეტს, სტიმულს აძლევდეს როგორც გუნდს, ისე თითოეულ ფეხბურთელს" — ასე თქვა რ. ძოძუაშვილი.

რ. ძოძუაშვილი ფეხბურთელებისგან არ მოითხოვს შაბლონს თამაშში, წინააღმდეგია ვიწრო სპეციალიზაციის, „რა მნიშვნელობა აქვს გუნდის სათამაშო სისტემას, ვთქვათ, 4-5-1 თუ 4-4-2, ფეხბურთელი ვალდებულია ჩემი მითითებები შეასრულოს!"

მწვრთნელს ჟურნალისტებისთვის არც ის დაუმალავს, რომ ფეხბურთელებსან უმკარესი რეიმის დაცვას ითხოვს და ეს ფილასათვის გასაგები უნდა იყოს. იქვე კი, ან ესაც დასძინა: „შოგხსენებთ, მე ცოლის შერთვასაც ვცდილობ მოთამაშეს გარკვეულ ასაკში და გარკვეულ პირობებში". უთანხმოდ მაგალითად კი როლანდოს და როლანდოსის ქორწინება მოიტანა...

ც. ბაძრაძე

ორიენტირი ● სიდნეი–2000

როგორც იქნა გაეღვიძათ...

ბერძნულ-რომაული სტილის მოჭიდაობები გუშინ იტალიაში გაეშვნენ სიდნეიში ოლიმპიური თამაშების სალიცენზიო ტურნირზე.

ჩვენმა სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტმა კომიტეტმა ქვეყანა შესძრეს, რათა საქართველოს „ალა-სიკოსთან" რწყილ სპორტსმენებს მონაწილეობა მიეღოთ წინასალიმპიადო სალიცენზიო ტურნირში. წუხელ ჯიდაობის ფედერაციის გენერალურმა დეპარტამენტმა ოშხარ შოშიტაშვილმა გვაცნობა, რომ სეულის პრეზიდენტმა ჯანსუღ ბაგრატიონმა შეძლო მიეღწია ფალავნების იტალიაში მიელინების ხარჯების მიღებისათვის და 5 ათლეტი გუშინ გაემგზავრა იტალიაში სალიცენზიო შეჯიბრებაზე უფროსი მწვრთნელის ბეგი დარიაის ხელმძღვანელობით. აი, ისინიც: გარდაბნელი კობა გულიაშვილი (58 კგ), სამტრედიელი აკაკი ჩაჩუა (63), ქუთაისელი გიორგი ჯინჭველაშვილი (69), თერჯოლელი მირიან გიორგაძე (მძიმე), ჯჭარამ დაადნინა თავისი წარმომადგენელი მუხარ გახტანგაძე (85).

იმედი თავისუფალი სტილით მოჭიდავეებსაც გაუჩნდათ

ოშხარ შოშიტაშვილმა თავისუფალი სტილით მოჭიდავეების სალიცენზიო შეჯიბრებაზე გაგზავგრების დამაიმედებელი ცნობაც მოგვაწოდა. ეს ახალგაზრდა გაიმარჯვა მინსკში ამ თვის ბოლოს. ახლა ყველაფერი კეთდება, რათა ჩვენი მოჭიდავეები გამოეცდნენ ამ ტურნირში და იბრძოლონ სიდნეის საგაზურისთვის. წამსვლელთა ვინაობაც ცნობილია: გორა კირკიტაძე (ქუთაისი, 54 კგ), ოთარ თუშიშვილი (58), დავით პოღოსიანი (63, ორივე – გორი), აღუქსანდრე მოდებაძე (თელავი, მძიმე). უფროსი მწვრთნელია ზაზა თურმანიძე.

„ლელო" – „ეუმათე".

ხსოვნა

შეუმშრალი ცრემლი

მამუკა კურდღელაშვილი და ივანე გამხიტაშვილი (მარჯვნივ) გასული წლის ნოემბერში „ლელოს" რედაქციას სტუმრობდნენ.

ეს ტრაგედია ამ 40 დღის წინათ მოხდა. ავტოკატასტროფამ შეიწირა სრულიად უდანაშაულო, 26 წლის ახალგაზრდის, მსოფლიოში სახელგანთქმული სამბოს ჭემპარიტი ოსტატის, მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონატების, მრავალ საერთაშორისო ტურნირების გამარჯვებულის და პრიზიორის ივანე გამხიტაშვილის სიცოცხლე. ეს თავზარდამცემი ამბავი ტრაგიკული იყო არა მხოლოდ სპორტსმენის ოჯახის და ახლობლებისთვის, არამედ მთელი საქართველოს და არა მხოლოდ ჩვენი ქვეყნის სპორტის სამყაროსთვის. მისი დაკრძალვის დღეს ვანოს სოფელ სამთავისს ეწვივნენ მისი მეგობრები და მეტოქეები. დსთ-ს ქვეყნებიდან. აი, რა თქვა გამოსათხოვარ სიტყვაში სამბოს მსოფლიო ცენტრად აღიარებულ ქალაქ ცხროვოდან ჩამოსულმა სახელგანთქმულმა ფალავანმა სერგეი ლაპოგოკმა: „მთელი კახეთა შეძრა ივანე გამხიტაშვილის მოულოდნელმა დაღუპვამ. მას ჩვენს ქალაქში იცნობდნენ არა მხოლოდ მოჭიდავეები და მწვრთნელები, არამედ ყველა, ჩემი თანამკალაქელი. როცა ქალაქში სასეირნოდ გავიდოდით, ყველა ვინც მე მიცნობდა, ვანოსაც იცნობდა, გულთბილად ესალმებოდა. ვანო განსაკუთრებული მეტოქე და პირადება იყო. ყოფილა შემხვედა, როცა მსაჯებს ჩემს სასარგებლოდ გამოუტანიათ გადაწყვეტილება, ვანო მოსულა, ხელი ჩამოართმევია და ქართულად გადაეკოცნებინარ, ის ჭეშმარიტი რაინდი იყო. სერგეი ლაპოგოკმა თან ჩამოიტანა მსოფლიოს თასი, რომელიც ვანოსთან უკანასკნელ შეხვედრაში მას მიაკუთვნეს. ახლა ეს თასი ვანოს მონაგარს შეემატა წარწერით: „ნამდვილ მეგობარს და ღირსეულ მეტოქეს სერგეი ლაპოგოკისაგან". „ეს თასი შენ დაიმსახურე, შენ გეკუთვნის" – მიმართა მეგობარს .უკანასკნელ გზაზე გაცილებისას. ზელიმხან მამედოვი: „მსოფლიოს სამბოს სამყარო უდიდესი დანაკლისი განიცადა. სამბოს 60 წლის ისტორიაში ცოტას თუ რგებია ისეთი წარმატება, როგორიც ვანო გამხიტაშვილს ხვდა. მან თავისებური რეკორდი დაამყარა – 9 წლის განმავლობაში არც მსოფლიო და არც ევროპის სარბიელიდან უმეტესად არ დაბრუნებულა. სამბოს მსოფლიო ფედერაციის და როგორც აზერბაიჯანელი, ჩემი ხალხისა და ფედერაციის სახელით ქედს ვიხრი ამ უბრწყინვალესი ფალავნის წინაშე".

ახალ ნელს თავისი უსაყვარლესი რაინდის, ივანე გამხიტაშვილის გარეშე შეხვდა სამთავისი. ახალ წელს ამ სოფლის ყველა ოჯახში მისი შენახვობარი დაილია.

? შეკითხვა ლელოს"

შეკითხვა: ძალიან მაინტერესებს რას ნიშნავს სიტყვა „ბასკი" და რატომ ჰქვია იგი ბათუმის ვაჟ კალათბურთელთა გუნდს, რომელიც ასე ხშირად შემოვიდა ჩვენს საკალათბურთო სამყაროში?

მერაბ ჭყონელიძე, საჩხერე

პასუხი: „ბასკი" ჩვენი აზრით, ორის აბრევიატურა, რომელიც თავის სახელად შეურჩევია ბათუმის ერთ-ერთ ფირმას. ეს ფირმა ბათუმის ვაჟ კალათბურთელთა გუნდს დამფინანსებელია.

დღეს „ლაგუნა- ვერაზე"

„ლაგუნა-ვერაზე" საწყალობლო კრებაძისს საავადმყოფოში დღეს, 21 იანვარს, 17 საათზე ვაიჩაკობეას სპორტის სასწაულთა სასწრაფო. რომელზედაც მიწვეულნი პრაინ ვასკვეთის წარმომადგენლები. დღის წესრიგში: 1. შეღრეკიის ანგარიში. 2. კვეყანაში სახურაო აუზების ვიწროვარეობა. 3. ოლიმპიურ მიბაკეში მონაწილეობა.

ფედერაციის პრეზიდიუმი

თბილისის პირველობა საქართველოს ჩემპიონობის წინ

ჭადრაკის სასახლეში ამ დღეებში კიდევ ერთ შეჯიბრებას უმასპინძლა — გამიარათა თბილისის პირველობა. ტურნირში 86 მონაწილემ მოიყრა თავი. შეჯიბრება შვეიცარიული სისტემით, 9 ტურად ჩატარდა და საქმიან სანტერესოდ წარიმართა. ვაჟთა შორის პირველი ადგილი მინიმალური უპირატესობით ოთარ ჯორკველიშვილმა დაიკავა (7 ქულა). მას ნახევარი ქულით ჩამორჩა აკაკი ზარაშენიძე, ხოლო მესამე ადგილზე ექსი ქულით მერაბ გაგუნაშვილი გავიდა.

ასევე დამპყრო ბრძოლაში ჩაიარა ქალთა შეჯიბრებამაც. აქ პირველი ადგილი არავის დაუთმო სოფიო გუდუძემ — 6 ქულა, მეორე და მესამე ადგილები კი შესაბამისად 5,5 და 5 ქულით ლელა ჯავახიშვილმა და ლილი ცაცულიაშვილმა დაიკავეს.

გამარჯვებულები და პრიზიორები საქართველოს ჩემპიონატში იასპარეზებენ.

ჯაბა ჯაფუაშვილი

თბილისში, ქიროვის სახელობის პარკი, 40-50-იან წლებში, კალათბურთის მექა იყო ცნობილი. აქ მუდამ უამრავი სპორტის გულშემატკივარი იკრიბებოდა. ფარს უტევს ოთარ ჭორჭია.

საზღვარგარეთის ფეხბურთის ამბები

● ბრმინგემის „ასტონ ვილას“ წვრთნელმა თავდამსხმელად დეინ დაბლინმა, რომელმაც გასული სეზონებში ბევრი გოლი გაიტანა, კისრის მძიმე ტრავმა მიიღო. დასაწყისში ფიქრობდნენ, რომ იგი 3 თვეს ვერ თამაშობდა. საქმე კი უფრო რთულად ყოფილა. ახლა ექიმები ამბობენ, რომ დაბლინი ამ სეზონში ვერ დაბრუნდება შწყობრში.

● ბრაზილიელი უკრაინის ნაკრების ყოფილმა ხელმძღვანელმა ოლეგ სახომ განაცხადა, იგი საერთოდ ამთავრებს საწვრთნელო კარიერას და ამიერიდან მხოლოდ ადმინისტრაციული საქმიანობით იქნება დაკავებული.

● გასდრუნე „რეალი“, რომელიც ესპანეთის პირველობაში ატურნირო ცხრილში მესამეს უწევდა მეორე ნახევარშია, გაფაციცებით ელის მწვრთნელს. უკვე დასაბრუნდა არაერთი კანდიდატურა.

„რეალის“ მწვრთნელობა კლუბის ყოფილმა მთამაშემ, განთქმულმა მეჩხაკელმა თავდამსხმელმა უფრო სანხეკსმაც ისურვა, თუმცა, რა თქმა უნდა, მარტო სურვილი.

● ბერგამოელ მალაზიებში აკრძალა დორტმუნდის „ბორუსიის“ მაისურების გაყიდვა. საქმე ის არის, რომ ნაკრები აღმოაჩინეს მაღალტექნიკური ქიმიური საწამლიის კვალი, რომელიც ორგანიზმის პორმონალური სისტემის დაშლას იწვევს.

● ლატვიელ ამხრს ბლედერიას თამაშის ნება არ დართეს ინგლისურ „საუთჰემპტონში“. მას ეროვნული ნაკრების სათანადო რაოდენობა არა აქვს.

„საუთჰემპტონმა“, რომელმაც ბლედერისთა მიიწვია, გადაწყვეტა გაასახიერის ეს გადაწყვეტილება, რათა ლატვიელმა თამაშის უფლება მიიღოს.

● ის ამბავი, რომ გასთქვილი ორბერტო ბაჯო სალსალამთადან და მანც ამდენ ხნის განმავლობაში არ თამაშობს „ინტერში“, ცხადია, საკუთხოლო გაკვირვებას იწვევს. მაინ შეიძლო, ცხადია, ბევრი ვინმე დაინტერესდა. „ინტერის“ ხელმძღვანელობამ კი, მოისურვა მისი „ბოლონიასთვის“ დათმობა (ამ კლუბში რობერტო ალრე თამაშობდა და თანაც დიდი წარმატებით).

ახლა მარსელის „ოლიმპიკმა“ მოინდომა ბაჯოს ყიდვა და უკვე დაიწყო „ინტერთან“ მოლაპარაკება.

რამდენ ხანს გაძლებს ო'ლირის „საბავშვო ბაღი“?

ინგლისის ჩემპიონატის პრემიერ-ლიგის საინტერესოდ დაიწყო. მიმოხილველები აღაშენენ ამ მეტად ხანგრძლივი ასპარეზობის პირველი ნახევრის შედეგებს, ღაპარაკობენ ჩემპიონობის პრეტენდენტებზე, აღნიშნავენ შეცდომების თავისებურებებს.

პირველი წრის „ტუნდ-ატმოსფერა“ ჩაითვალა ლიგის ფებიუტანტი „სანდერლენდი“. არავინ მოელოდა, რომ კლუბი, რომლის ამოცანა თითქოს უმაღლესს დივიზიონში დარჩენა უნდა ყოფილიყო, მთელი ამდენი ხნის განმავლობაში ლიდერთა ჯგუფში იქნებოდა და ისეთი შთაბეჭდილებაც კი შეიქმნა, რომ იგი ჩემპიონთა ლიგას უმიზნებს. ახლა „სანდერლენდი“ თანდათან თმობს პოზიციებს, რაც მოალე „სკამით“ უნდა აიხსნას, თუმცა, ექსპერტების აზრით უკვეს თანაზე მონაწილეობის უფლებას მაინც მოიპოვებს. დიდი მოელოდნელობაა ისიც, რომ უმაღლეს ეშელონში პირველად მოთამაშე 26 წლის სანდერლენდელ კვეინ ფილჰას გოლი გოლზე გაჰქს (19 ბერთით 19 მატჩში!), რასაც შედეგად მოჰყვა მისი გამოძახება ეროვნულ ნაკრებში.

ალნშნავენ „ლიდს იუნაიტედის“ მწვრთნელ დევიდ ო'ლირიისა და ამავე კლუბის გოლეადრს მაიკლ ბრაჰეს. ახალგაზრდა ირლანდიელმა მწვრთნელმა ასეთივე ახალგაზრდული, ენერგიული კოლექტივი შექმნა, რომელიც, ბევრისათვის მოულოდნელად, რეალური კონკურენციას უქმნის მთლიანად ვარსკვლავებისაგან დაკომპლექტებულ „მანჩესტერ უნაიტედს“. ინგლისის პირველობის გარდა „ლიდსი“ ახლა წარმატებით გამოდის უეფას თასზე. მომავალი სეზონიდან კი ჩემპიონთა ლიგაში კარგი შედეგით გამოსულის იმედი აქვს. ბრაჰეი ახლა საუკეთესო სნაიპერების ჯგუფშია, ზარშან კი, როცა „სანდერლენდში“ გამოდიოდა, იშვიათად თამაშობდა ძირითად შემადგენლობაში! ახლა ბრაჰეს უკვე ნაკრებში გამოსულობაც აქვს პრეტენზია.

მიმოხილველები იმასაც გამოჰყოფენ, რომ 1999 წლის ყველაზე უარეს მწვრთნელად წოდებულება რუუდ გულიტმა თითქმის მთლიანად დაკქია ჩინებული „ნიუკასლ იუნაიტედი“, მაგრამ საქმეს უშველი მისმა, შეცდომად გამოცხადებულმა ბოი რობსონის მიწვევამ. თუ გულიტის ხელში „ნიუკასლ“ ჩრდილოეთის დატოვება ეშენებოდა, ახლა ამოკანად უეფას თასზე მოხვედრას ისახავს. როგორც თუმურ ქცევაია ამბობს, ბოი რობსონმა გუნდს საინტერესოდ. შემტევი სტილით დააწყობინა თავაში.

ყველაზე დიდი იმედის გაცრუება ცნობილია ჩარს სატონმა გამოიწია, რომელშიც „ჩელსიმ“ 10 მილიონი გირვანქა ტერლინგი გადაიხადა, მაგრამ სატონმა ახალ კლუბში იმედად ულმობლად დაიწყო თამაში, რომ ვერაკი თარი კონკურენცია ვერ გაუწია ვერც ტორე-ანდრე ფლოს და ვერც ჭანფრანკო ზოლას. ერთი სიტყვით, ისე გადმოდის, რომ ამოდენი თანხად შეიძინეს კიდეც ერთი... სათადარიგო მოთამაშე. ძველ, გამოცდილ მოთამაშეებს შორის კი გამოჰკრიფეს ტრილიონ პაოლო და კანიოს, რომელსაც ლონდონს „ფსტ ჰემ იუნაიტედში“ მიჰვა გაკვეთილები და „მწვთნე“ გადაცემების ოსტატად ითვლება.

საპრაზო ადგილებისათვის მებრძოლთა შორის 7 კლუბია. ახლა 21 თამაშიდან 44 ქულით პირველ ადგილზეა „ლიდს იუნაიტედი“. როგორც ექსპერტები მიიჩნევენ, ო'ლირის „საბავშვო ბაღს“ ყველა შესაძლებლობა აქვს იბრძოლოს... მეორე ადგილისათვის, რადგან, ადრე თუ გვიან, ლიდერობას ხელი დგებს „მანჩესტერ უნაიტედი“. იგი ახლა (43 ქულა აქვს 19 თამაშიდან) პირველ ადგილზე იბრძოლა, რომ ბრაზილიაში საკუთარ მსოფლიო ჩემპიონატზე გაჰზარებისა არა, რომლისთვისაც ინგლისის თასზე მონაწილეობაზეც კი თქვა უარი. ასეა თუ ისე, „მანჩესტერ უნაიტედი“ ყველა თვალსაზრისით ძალით დგას „ლიდსზე“.

22 თამაშიდან 43 ქულით მესამეა ლონდონის „არსენალი“. გაკვირვება, რომ ბოლო სეზონების ჩემპიონობისათვის სწორედ „მანჩესტერ უნაიტედი“ და „არსენალი“ იბრძოდნენ. 1998 წელს ლონდონელებმა დუბლი შეახორციელეს, ზარშან კი მეორე ადგილზე გავიდნენ, მაგრამ სუპერთასი მოიპოვეს. არსენ ვენგერი, როგორც ყოველთვის, ახლაც ოპტიმისტურად არის განწყობილი. სანტერესოა, რომ ბოლო მატჩში „სანდერლენდთან“ ლონდონელებს არც ნვანკო კანუ ჰყავდათ, არც გაიმეფილი პოლანდიური დუეტი: დენის ბერკამპი და მარკ ოუვერმარსი. ეთითმეც არაფერი თავდასხმაში ითამაშეს დაეთ უეკერსა და ტერი ანრის, ამასთან, ხორვატია ორი გოლი გაიტანა, ფრანგმა კი — ერთი: სორთო ანგარიში კი 4-1 იყო. როგორც არსენ უენგერი აცხადებს, მას ბევრი დიდი ფეხბურთელი ჰყავს და თუ რომელიმე მათგანი ამა თუ იმ მიზეზით არ თამაშობს, ამას არ შეეძლია მატჩის შედეგზე დიდი გავლენის მოხდენა: ერთის არ გაკეცს გოლი, მეორე გაიტანს! ისე კი, „არსენალს“, მწვრთნელის სიტყვებს რომ ამაოდეს, უკვე 41 გოლი აქვს გატანილი და ამ თვალსაზრისით მხოლოდ „მანჩესტერ იუნაიტედს“ უთმობს პირველობას.

„ლივერპულს“ (40 ქულა) კარგა ხანია ალარ მოუპოვებია ისეთი წარმატებები, როგორიც ამ სახელოვან კლუბს ეკუთვნება. ახლა გუნდი გაამაღავზრდილებს თავდამსხმელები, მაგალითად, ემერსონ (რომელიც, ერთხანს „ტოტენჰემ ჰოტსპურის“ წევრიც იყო) და ფრანგუელი, იშვიათად თამაშობს ტრავმების გამო, მაგრამ ყოველთვის ღირსეულად გამოიყურება თემურ ქუცნაია, ვიდე სამუშაოს ასრულებენ ნახევარმცველები ჰაიდი და სოლანო. „ზურგი“, როგორც ფერმერებს, ბობი რობსონის გუნდს რაიმე საფრთხე არ ემუქრება. ახლა საქმე ის არის, სადამდე წაიწევს იგი წინ. რაც შეეხება გირვანქანელს კლუბ „ფერჰამ ქალსს“ (22 ქულა), იგი აუტსაიდერთა ჯგუფის სიახლოვეს იმყოფება, თუმცა, ბოლო მოგებამ — 4-1, თანაც სტუმრად, მასზე უკეთეს მდგომარეობაში მყოფ „მიდლსბროსთან“ გუნდის გულშემატკივრებს იმედი ჩაუსახა.

რაც შეეხება აუტსაიდერებს, მათ შორის უკვე აშკარად გამოკვეთა: „ვიდილი“ (13 ქულა) და „უოტფორდი“ (14). ნათელი არ არის, როგორ უნდა შეინარჩუნონ მათ ადგილი პრემიერ-ლიგაში, რადგან დანარჩენ „ბჯარედ“ გუნდებს გაცილებით უკეთესი ქულათა მარაგი აქვთ.

სნაიპერთა შორის 19 გოლით პირველ ადგილზეა ფილჰასი („სანდერლენდი“) 14 გოლი გაიტანა შირერმა („ნიუკასლი“), 13 — კოულმა („ბლეკბერნი“), 11-11 — ბრაჰემ („ლიდსი“) და იორკმა („მანჩესტერ უნაიტედი“).

მომდევნო XXIII ტურში აღბათ უდიდეს ინტერესს იწვევს ჩემპიონატის ცენტრალური შეხვედრა: „მანჩესტერ უნაიტედი“ მიიღებს „არსენალს“! რა თქმა უნდა, დიდი მნიშვნელობა ექნება „სანდერლენდსა“ და „ლიდს იუნაიტედის“ შეხვედრასაც. რამაც უნდა იმოქმედოს ლიდერთა ჯგუფში ადგილის გადანაწილებაზე. „ლივერპული“ მიიღებს „ბირმინგემის“, „ლესტერ სიტი“ — „ფსტ ჰემ იუნაიტედს“, „ფერჰამ ქალთნი“ — „ყოვენტრი სიტის“, „ბრედფორდი“ — „უოტფორდს“, „სტონ ვილა“ — „ჩელსის“, „საუთჰემპტონი“ — „ევერტონს“, „ტოტენჰემ ჰოტსპური“ — „უიმბლდონ უინდერს“, ხოლო „უიმბლდონი“ — „ნიუკასლ იუნაიტედს“.

ბიგი გამრეკელი

საზღვარგარეთის ფეხბურთის ამბები

დიეგოს სალამი კუბას... ჩე გევარას პორტრეტით!

თბილისში ვერჩამობრძანებული, მერე ნორჩელის ძიებაში უკვე მერამდენედ ჯარმოეულობაშერიულად დეგო მარადონა ახლა „თავისუფლების კუნძულს“ ეწვია — ეგება ჩვეს დაყოკინებული ტვინსა და დანარჩენ ხერხემალს კარიბული პაჟა მოუხეშო. დიეგო კუბის სამხრეთ აღმოსავლეთით მდებარე ქალაქ ოლგინში სავარაუდოდ რამდენიმე თვეს შეყოვნდება. მარადონამ უკვე მოინახულა ფიდელ კასტრო, გამართა პრესკონფერენცია, ენახა პავიანელ ექიმებს და ოლგინისკენ პკრა ქუსლი.

...და კიდევ. ძირკვამომპალი კაპიტალიზმის ანტაგონიტე ქკეიანაში ეს მარადონას მესამე სტუმრობაა და როცა დიეგომ მესამედ დაიდგა ფეხი „თავისუფლების კუნძულზე“, მაისურზე დიდად მოხატული თანამემამულის, ჩე გევარას პორტრეტით წარსდგა. ეს, არ უკვე გარდაცვლილი არგენტინელი რევოლუციონერი ხომ ფიდელ კასტროს უახლოესი თანამებრძოლი გახლდათ.

საზღვარგარეთის ფეხბურთის ამბები

ფეხბურთის ცოდნა მისი წესების ცოდნაცაა

250 და კიდევ რამდენიმე კანონი ფეხბურთის წესებზე

პასუხებს შეკითხვებზე შეიმუშავეს ფეხბურთის სპეციალისტებმა – სფრ-ს სამსაფრ-საინსპექტორო კომიტეტიდან. კომიტეტი მიიჩნევს, რომ მათ მიერ შემოთავაზებული კითხვა-პასუხები დაეხმარება არა მხოლოდ ფეხბურთის გულშემატკივრებს, არამედ სპეციალისტებს, მსაჯებს, წვრთნელებს, საფეხბურთო მოედნებზე ხელმძღვანელებს და თვით ფეხბურთელებს.

75. თამაშის მსვლელობისას მსაჯი აღმოაჩენს, რომ ერთ-ერთი გუნდის შემადგენლობაში მოედანზე იმყოფება 12 მოთამაშე. მსაჯის გადაწყვეტილება?

— თუ ბურთი თამაშში იყო, მსაჯი ვალდებულია შეაჩეროს თამაში, ამასთან, ისარგებლოს უპრობესის პრინციპით, აღმოაჩინოს ზედმეტი მოთამაშე, მისცეს მას გაფრთხილება, დაატოვებინოს მოედანი და განაახლოს თამაში. სადაც ბურთით ის აღმოჩენილა, სადაც იყო ბურთი შეჩერების (თამაშის) მომენტში. თუ ბურთი არ იყო თამაშში, მონახოს ზედმეტი მოთამაშეც, გააფრთხილოს, წინააღმდეგი მისცეს დატოვოს მინდორი და განაგრძოს თამაში ბოლო წესების მიხედვით (გეგრძოთი ხაზიდან შემოგდება, საჯარიმო თავისუფალი, 11-მეტრიანი, კუთხური, კარიდან საწყისი დარტყმა).

76. შეუძლია თუ არა მსაჯს დაადოს პერსონალური სასჯელი მოთამაშეს, რომელიც დატოვებს მოედნის ფარგლებს შეხვედრის განმავლობაში?

— მსაჯი შეიძლებისდაგვარად უნდა მოითვალოს მოთამაშის ემოციები გამოწვეული გოლის შედეგის აღსანიშნავად, მაგრამ თუ მოთამაშის საქციელი სცილდება ეთიკის ნორმებს, პერონალური სასჯელისაგან თავი შეიკავოს.

77. აქვს თუ არა მოედნიდან გაძევებული მოთამაშეს დასაკარის აღების სა-შანაკრთან?

— მსაჯი შეიძლებისდაგვარად უნდა მოითვალოს მოთამაშის ემოციები გამოწვეული გოლის შედეგის აღსანიშნავად, მაგრამ თუ მოთამაშის საქციელი სცილდება ეთიკის ნორმებს, პერონალური სასჯელისაგან თავი შეიკავოს.

78. როდის ითვლება სათადარიგო მოთამაშე შემოსულად თამაშში. ამ მომენტში, როდესაც ის შემოდის მოედანზე, თუ იმ დროს, როცა მსაჯი გაანაზღაურებს თამაშს?

— იმ მომენტში, როდესაც მოთამაშე მსაჯის თანხმობით შემოდის მოედანზე (თუმცა თამაში არ განახლებულა).

79. თამაშის დროს მოთამაშემ მიიღო ტრავმა. სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის შემდეგ ექიმი აცნობებს მსაჯს, რომ ამ მოთამაშის მონაწილეობა საზიანოა ჯანმრთელობისთვის, აქვს თუ არა მსაჯს უფლება აუკრძალოს მოთამაშეს თამაშის განახლება?

— ეს გადაწყვეტილება შეძლის ექიმისა და იმ გუნდის ხელმძღვანელთა კომპეტენციაში, რომლის მოთამაშემ მიიღო ტრავმა.

80. მსაჯის შეურაცხყოფისათვის თამაშის ფაქტიურ დაწყებამდე მსაჯი უარძალავს მოთამაშეს მიიღოს მონაწილეობა და ამის შესახებ აფრთხილებს გუნდის ხელმძღვანელობას. თამაშის მსვლელობისას გადის გული. მსაჯი აღმოაჩენს, რომ გოლის ავტორი ის მეორ არდაშვებული მოთამაშეა. მსაჯის გადაწყვეტილება?

— კარის ალება გაუქმდეს. აღნიშნული მოთამაშე გააძევეთს მოედნიდან, გუნდს მიეცეს ამ მოთამაშის შეცვლის უფლება. თამაში განახლდეს სადაც ბურთით იქ აღმოჩენდა, სადაც უკანასკნელად შეეხო ბურთს ეს მოთამაშე.

81. სათადარიგო მოთამაშე დაუკითხავად შემოედნა მოედანზე და როცა ის აბიჭებდა ბურთზე თამაშს, მოწინააღმდეგემ მას მუშტი გაარტყა. მსაჯის გადაწყვეტილება?

— ორივე მოთამაშე უნდა გააძევოს მოედნიდან და თამაში განახლდეს სადაც ბურთით, სადაც მოხდა ინციდენტი.

82. მეორე ტაიმის მეორე ნახევარში მსაჯი ნიშნავს 11-მეტრიან დარტყმას საჯარიმო მოედანში თავდასხმელი გუნდის მოთამაშის მოცელისათვის, მოთამაშემ მიიღო ტრავმა და დატოვა მოედანი. მისი გუნდი დარტა ექვსი შემადგენლობით. თამაში უნდა შეწყდეს თუ შეწყდეს 11 -მეტრით დარტყმა?

— შესრულდეს 11-მეტრიანი დარტყმა და თუ ტრავმირებული მოთამაშე არ დაბრუნდა მინდორზე თამაშის გასაგრძელებლად, შეწყდეს თამაში.

83. მეორე ნახევარში გუნდი, რომლის შემადგენლობაში შედი მოთამაშეა, იღებს 11-მეტრიანი დარტყმით, თან ერთ მოთამაშეს მსაჯი აძევებს მოედნიდან, ასე რომ, გუნდში რჩება ექვსი მოთამაშე. მსაჯის გადაწყვეტილება?

— თამაში უნდა შეწყდეს. 11-მეტრიანი დარტყმა არ შედგება.

84. მოთამაშემ, რომელმაც მიიღო ტრავმა, მსაჯის დაუკითხავად დატოვა მინდორი, სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის შემდეგ ასევე დაუკითხავად დაუბრუნდა მოედანს და შეაგდო გოლი. ითვლება თუ არა კარი ალებულად?

— კარი აღებულად არ ჩაითვლება, მოთამაშეს უნდა გაფრთხილება, თამაში უნდა განახლდეს თავისუფალი დარტყმით მოწინააღმდეგე გუნდის სახარგებლოდ იმ ადგილიდან სადაც უკანასკნელად შეეხო ბურთს ეს მოთამაშე.

85. მსაჯმა გააძევა მეკარე და მისცა წინააღმდეგის დაუსრულებელი დარტყმები ან მოედანი. მეკარე არ დაეთანხმა მსაჯს და გაემართა გვერდითი ზახისაკენ შემდეგელი მეკარის მამაროვლისათვის. შეიძლება თუ არა დაიძახოს მეკარე დროს გაყვანისათვის?

— არა. მსაჯმა მეკარის შეცვლისათვის დაკარგული დრო უნდა დაუმატოს იმ ტაიმის დროს, როცა მოხდა ცვლილება.

86. შეცვლის მომენტში მიიღო რა მსაჯის თანხმობა მოედანზე შემოსვლამდე სათადარიგო მოთამაშემ დაუშვა არაცნნობიერად გამოძახა. მსაჯის გადაწყვეტილება?

— დამრღვევი თამაშზე არ დაიშვება (გაძევება), მაგრამ მის მაგიერად შეიძლება შემოყვეს ხხვა სათადარიგო მოთამაშე და არა ძირითადის მოთამაშე, ვინაიდან გაძევებული იყო სათადარიგო მოთამაშე.***

87. იგივე სიტუაციაში, მაგრამ უკვე მოედანზე შემოსული მსაჯის ნებართვა ალებულ ბაშვალი. მსაჯის გადაწყვეტილება?

— მოთამაშე უნდა გააძევონ შეცვლის უფლების გარეშე.

88. სათადარიგო მოთამაშემ მიიღო რა მსაჯის თანხმობა მოედანზე შემოსვლისა, მაგრამ მოედანზე არ შემოსულა ტაიმის შეასრულა კუთხური დარტყმა და გაიტანა გოლი მოწინააღმდეგის კარში. ნათელის თუ არა მსაჯი კარის ალება?

— არა, ვინაიდან სათადარიგო მოთამაშე მსაჯის ნებართვის შემდეგ უნდა შემოსულიყო მოედანზე და ამის შემდეგ ჰქონდა უფლება შეესრულებინა დარტყმა. მსაჯმა უნდა დანიშნოს გამოკრების დარტყმა.

89. შეუძლია თუ არა ამავე მოთამაშეს შესასრულის განმეორებით დარტყმა?

— შეუძლია, თუ მსაჯის ნებართვით შეცვლა მოხდა წესების ფარგლებში.

(გაგრძელება იქნება)

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „ლელო“ №1-5

ფეხბურთის ისტორიისა და სტატისტიკის საერთაშორისო ფედერაციის რეიტინგში

მსოფლიოს უძლიერესი ფეხბურთელები XX საუკუნეში

1. პელე (ბრაზილია) — 1705 ქულა. 2. იოჰან კრუიფი (ჰოლანდია) — 1303. 3. ფრანც ბეკენბაური (გერმანია) — 1228. 4. ალფრედო დი სტეფანო (არგენტინა, ესპანეთი) — 1215. 5. დიეგო მარადონა (არგენტინა) — 1214. 6. ფერენც პუშკაში (უნგრეთი, ესპანეთი) — 810. 7. მიშელ პლატინი (საფრანგეთი) — 722. 8. ჯაირზინიო (ბრაზილია) — 624. 9. ეუსებიო (პორტუგალია) — 544. 10. ბობი ჩარლტონი (ინგლისი) — 508. 11. სტენლი მეტიუზი (ინგლისი) — 368. 12. მარკო ვან ბასტენი (ჰოლანდია) — 315. 13. გერდ მიულერი (გერმანია) — 265. 14. ზიკო (ბრაზილია) — 207. 15. ლოთარ მათეუსი (გერმანია) — 202. 16. ჯორჯ ბესტი (ჩრდ. ირლანდია) — 187. 17. ხუან სკიაფინო (ურუგვაი) — 158. 18. რუუდ გულიტი (ჰოლანდია) — 119. 19. ჯანი რივერა (იტალია) — 116. 20. დიდი (ბრაზილია) — 116. 21. ჯუზეპე მეაცა (იტალია) — 108. 22. მათიას შინ დელარი (ავსტრია) — 106. 23. ფრიც ვალტერი (გერმანია) — 103. 24. ბობი მური (ინგლისი) — 93. 25. ხოსე მარინო (არგენტინა) — 96. 26. უგო სანჩესი (მექსიკა) — 85. 27. ჯორჯ ვა (ლიბერია) — 79. 28. რიკუ მილა (კამერუნი) — 78. 29. ხოსე ლეანდრო ანდრადე (ურუგვაი) — 74. 30. ფრანსისკო ჯენტო (ესპანეთი) — 73. 31. ეიუჭე ფორტენი (საფრანგეთი) — 73. 32. ლადისლაო კუბალა (ჩეხეთი, უნგრეთი, ესპანეთი) — 71. 33. ფრანკო ბარეზი (იტალია) — 70. 34. იოზეფ ბიკანი (ჩეხეთი) — 63. 35.კარლ-ჰაინც რუმმენიგე (გერმანია) — 59. 36. ობარ სივორი (არგენტინა) — 56. 37. ელიას ფიგეროა (ჩილე) — 55. 38. კევინ კიგანი (ინგლისი) — 53. 39. შანდორ კოცისი (უნგრეთი, ესპანეთი) — 52. 40. ეუტორ სკარონე (ურუგვაი) — 51. 41. იოზეფ მასოპუსტი (ჩეხოსლოვაკია) — 46. 42. ჭეიკინტო ფაკეტი (იტალია) — 44. 43. სანდრო მაციოლა (იტალია) — 41. 44. რაიმონ კოპა (საფრანგეთი) — 41. 45. უვე შელერი (გერმანია) — 40. 46. ჰუნარ ნორდკილი (შვედეთი) — 36. 47. ზაზინიო (ბრაზილია) — 35. 48. თეოფილო კუბილიასი (პერუ) — 34. 49. არსენიო ერიკო (პარაგვაი) — 30. 50. დენის ლოუ (შოტლანდია) — 29 ქულა.

უძლიერესი მეკარეები

ლევ იაშინი

1. ლევ იაშინი (რუსეთი) - 1002 ქულა. 2. გორდონ ბენქსი (ინგლისი) - 717. 3. დინო ძოფი (იტალია) - 661. 4. ზეპ მაიერი (გერმანია) - 456. 5. რიკარდო ზამორა (ესპანეთი). - 443. 6. ხოსე ლუის ჩილავერტი (პარაგვაი) - 373. 7. პეტერ შმეიხელი (დანია) - 291. 8. პიტერ შილტონი (ინგლისი) - 196. 9. ფრანტიშეკ პლანიჩკა (ჩეხოსლოვაკია) - 194. 10. ამადეო კარისო (არგენტინა) - 192. 11. ჟილმარი (ბრაზილია) - 160. 12. ლადისლაო მაზურკევიჩი (ურუგვაი) - 144. 13. მატრიკ ჯენინგსი (ჩრდ. ირლანდია) - 132. 14. უბადლო ფილოლი (არგენტინა) - 121. 15. ანტონიო კარბახალი (მექსიკა) - 105. 16. ფან-მარი პეჯაფი (ბელგია) - 95. 17. რინატ დასაევი (რუსეთი) - 89. 18. დიეტა გროშიჩი (უნგრეთი) - 87. 19. თომას რაველი (შვეიცია) - 66. 20. ვალტერ ძენგა (იტალია) - 62. 21. ვლადიმირ ბეარა (იუგოსლავია) - 59. 22. მიშელ პრიუდომი (ბელგია) - 57. 23. პარალდ შუმახერი (გერმანია) - 51. 24. რუდოლფ ჰიდენი (ავსტრია) - 50. 25. ივო ვიქტორი (ჩეხოსლოვაკია) - 44. 26. ფრენკ სვიფტი (ინგლისი) - 43. 27. უგო გატი (არგენტინა - 40. 28. ხორხე კამპოსი (მექსიკა) - 37. 29. ედვინ ვან დერ სარი (ჰოლანდია) - 36. 30. როკე მასპოლი (ურუგვაი) - 36. 31. თომას ნკონო (კამერუნი) - 36. 32. რენე იგიტა (კოლუმბია) - 33. 33. ჯონეფ - ანტუან ბელი (კამერუნი) - 33. 34. ანდონი სუბისარეტა (ესპანეთი) - 32. 35. ემერსონ ლეაო (ბრაზილია) - 29. 36. იან ტომაშევსკი (პოლონეთი) - 29. 37. ჰანს ვან ბრეკელენი (ჰოლანდია) - 27. 38. ვალტერ ზუმანი (ავსტრია) - 27. 39. მუჰამედ ალ-დაია (საუდის არაბეთი) - 25. 40 ჯანბატისტო კომბი (იტალია) - 23). 41. ნასერ ჰეჯაზი (ირანი) - 21. 42. ნვეილ საუთპოლი (უელსი) - 20. 43. ბადუზაკი (მაროკო) - 19. 44. ანდრეას კეპკე (გერმანია) - 17. 45. რონი ჰელსტრიომი (შვეიცია) - 17. 46. იურგენ კროი (ცოფილი გდრ) - 15. 47. საფიკ ატუნა (ტუნისი) - 15. 48. რიდოლფო როდრიგესი (ურუგვაი) - 10. 49. სერიო ლივინგსტონი (ჩილე) - 10. 50. ლუის გაბელო კონეხო (კოსტა-რიკა) - 9.

მსოფლიოს უძლიერესი კლუბები

(1999 წლის მიერ.ელოს მიხედვით)

1. „მანჩესტერ იუნაიტედი“ (ინგლისი) – 361 ქულა. 2. „პალმეირასი“ (ბრაზილია) – 291. 3. „პარმა“ (იტალია) – 289. 4. მიუნხენის „ბაიერნი“ (გერმანია) – 287. 5. რომის „ლაციო“ (იტალია) – 283. 6. „ვალენსია“ (ესპანეთი) – 253. 7. ლონდონის „ჩელსი“ (ინგლისი) – 248. 8. „მალიორკა“ (ესპანეთი) – 239. 9. „რიგის ალეტიკი“ (არგენტინა) – 234. 10. ტურინის „იუვენტუსი“ (იტალია) – 225. 11. მადრიდის „რეალი“ (ესპანეთი) – 221. 12. „კორინთიანსი“ (ბრაზილია) – 219,5. 13. „ბარსელონა“ (ესპანეთი) – 218. 14. მადრიდის „ატლეტიკო“ (ესპანეთი) – 214. 15. „ფიორენტინა“ (იტალია) – 213. 16. „ვლაზგო რეინჯერსი“ (შოტლანდია) – 206. 17. სტამბოლის „გალათასარაი“ (თურქეთი) – 202. 18. ლონდონის „არსენალი“ (ინგლისი) – 197. 19. მოსკოვის „ლოკომოტივი“ (რუსეთი) – 195,5. 20. „კალის „ამერიკა“ (კოლუმბია) – 193,5. 21. მონტევიდეოს „ნასიონალი“ (ურუგვაი) – 192. 22. კიევის „დინამო“ (უკრაინა) – 189. 23. „ლა-კორუნია“ (ესპანეთი) – 189. 24. „ველეს სარსფილდი“ (არგენტინა) – 189. 25. „სან-ლორენსო“ (არგენტინა) – 188. 26. გლაზგოს „სელტიკი“ (შოტლანდია) – 185,5. 27. ნანტი (საფრანგეთი) – 181. 28. „უნივერსიდად კათოლიკა“ (ჩილე) – 178,5. 29. პორუოსის „ოლიმპიაკოსი“ (საბერძნეთი) – 174. 30. „ლანუნო“ (საფრანგეთი) – 170. 31. „უნივერსიტარიო“ (პერუ) – 169,5. 32. „ოლიმპიკოლო“ (ჩილე) – 168. 33. ბორდოს „გირონდო“ (საფრანგეთი) – 167. 34. მარსელის „ოლიმპიკი“ (საფრანგეთი) – 166. 35. ბრემენის „ვერდერი“ (გერმანია) – 165. 36. „ლიდს უნაიტედი“ (ინგლისი) – 164. 37. „ნიუკასლ იუნაიტედი“ (ინგლისი) – 164. 38. „პორტუ“ (პორტუგალია) – 163,5. 39. კალის „დეპორტივო“ (კოლუმბია) – 163,5. 40. ბუენოსაირესის „ბოკა ხუნიორსი“ (არგენტინა) – 163. 41. პრაღის „სლავია“ (ჩეხეთი) – 159,5. 42. დორტმუნდის „ბორუსია“ (გერმანია) – 159. 43. „მეცნიერი“ (ცეკალდორი) – 158. 44. „მონაკო“ (საფრანგეთი) – 155. 45. „სერო პორტენო“ (პარაგვაი) – 154,5. 46. „სანტოსიანტეს ბერიდი“ (ვენესუელა) – 153. 47. „ოლიმპია“ (პარაგვაი) – 153. 48. „მილანი“ (იტალია) – 153. 49. ბრეუსელის „ანდერლეხტი“ (ბელგია) – 152,5. 50. ბერლინის „ჰერტა“ (გერმანია) – 152 ქულა.

სურათზე: 1999 წ. ჩემპიონთა ლიგის ფინალი: „მანჩესტერი“ — „ბაიერნი“. წამიც და ტყდი შერინგემის თავერთი პაპა სოლსკიარის — გამარჯვების გოლი შოაქვს.

1999 წლის სეზონის საუკეთესო სნაიპერები

ფეხბურთის ისტორიისა და სტატისტიკის საერთაშორისო ფედერაციამ გამოაცხადა 1999 წლის სეზონის უძლიერესი სნაიპერების სია სპეციალური რეიტინგური შედეგების თანახმად.

1. მარიო ვარდელი („პორტუ“, ბრაზილიელი) — 36 გოლი. 2. მარიო ნუნიესი (ჩილეს „ო'ჰიგინსი“) — 34. 3. ხოსე კარდოსო (პარაგვაელია, თამაშობს მექსიკის „ტოლუკაში“) — 33. 4. მარტინ პალერმო (არგენტინის „ბოკა ხუნიორსი“) — 32. 5. კუატემოკ ბლანკო (მექსიკის „ამერიკა“) — 31. 6. რუუდ ვან ნისტელროო (ჰოლანდიის პსვ „ეინდჰოვენი“) — 31. 7. ვიქტორ ანტელო (ბოლივიის „ბლუმინგი“) — 31. 8. ანტონიო ვიდალი (ბოლივიელი, თამაშობს არგენტინის „სტრონგესტში“) — 30. 9. ჰენრიკ ლარსონი (შვედი, თამაშობს „გლაზგო რეინჯერსში“) — 29. 10. გილერმე (ბრაზილიის „ატლეტიკო მინეირო“) — 28.

სურათზე: მარიო ვარდელი

გასული წლის საუკეთესო ნაკრებების მფლობელები

1. ვანდერლეი ლუქსემბურგო (ბრაზილია) — 147 ქულა. 2. იოზეფ ხოვანიჩი (ჩეხეთი) — 140. 3. ხოსე ანტონიო კამპრო (ესპანეთი) — 123. 4. მანუელ ლადესტენე (მექსიკა) — 65. 5. ნილს-იოჰან სემბი (ნორვეგია) - 34. 6. ტომი სედენბერგი (შვეიცია) — 30. 7. ბე იუჰანსონი (დანია) — 27. 8 კევინ კიგანი (ინგლისი) — 21. 9. ფრანკ რიკაარდი (ჰოლანდია) — 18. 10. ვიქტორ პიცურკე (რუმინეთი) — 17. 11. ერიხ რიბეკი (გერმანია) — 17 ქულა.

სურათზე: ვანდერლეი ლუქსემბურგო

გასული წლის საუკეთესო მეკარეები

1. ოლივერ კანი (მიუნხენის „ბაიერნი“) — 116. 2. პეტერ შმეიხელი (ლისაბონის „სპორტინგი“) — 95. 3. ხოსე ლუის ჩილავერტი („ველეს სარსფილდი“) — 93 4. ედვინ ვან დერ სარი („აიაქსი“, „მუნჩენგლადბახი“) — 90. 5. ჯანლუიჯი ბუფონი („პარმა“) — 46. 6. ფაბიენ ბარტეზი („მონაკო“) — 45. 7. დევიდ სიმენი („არსენალი“) — 45. 8. დიდა („კორინთიანსი“) — 29. 9. კარლოს როა („მალიორკა“) — 16.

სურათზე: ოლივერ კანი.

თავი გამოიჩინეს საერთაშორისო მატჩებში, კლუბსა და ნაკრებში

ამ ფეხბურთელებს შორის, რომლებმაც თავი გამოიჩინეს 1999 წელს საერთაშორისო მატჩებში კლუბსა და ნაკრებში, პირველ ადგილზეა რაული (მადრიდის „რეალი“ და ესპანეთის ნაკრები). მან 14 გოლი გაიტანა. 2. რივალდო („ბარსელონა“ და ბრაზილიის ნაკრები) – 13 გოლი. 3. ალექსი („ასამეირინსი“ და ბრაზილიის ნაკრები) – 13. 4. ბადრან შაგრანი (იორდანიის „რამტა“ და ნაკრები) – 12. 5. ტორე-ანდრე ფლო („ჩელსი“ და ნორვეგიის ნაკრები) – 12. 6. ვალერი კარპინი („სელტა“ და რუსეთის ნაკრები) – 11. 7. სერგეი რებროვი (კიევის „დინამო“ და უკრაინის ნაკრები) – 11. 8. როლანდო ფონსეკა („კომუნიკასიონსი“ და კოსტა-რიკის ნაკრები) – 10. 9. ზლატკო ზახოვიჩი (პირეოსის „ოლიმპიაკოსი“ და სლოვენიის ნაკრები) – 10. 10. ჰოსამ ჰასანი (კაიროს „ზამალეკი“ და ეგვიპტის ნაკრები) – 10. 11. ზაზა ჯანაშია (მოსკოვის „ლოკომოტივი“ და საქართველოს ნაკრები) – 10 გოლი.

ჯორჯ ვეა – აფრიკელი „ელჩი“

ევროპისკენ. საუკანასკნელო დასკვნარმად

ხომ გახსოვთ, რამდენი გადაიხადა „ტორერმა“ ახალგაზრდ ლიბერიელის შესაძენად? – 25 ათასი ფრანკი. გავიდა სულ ერთი წელი და ახალმა შეპატრონემ ვეა უკვე განთქმულ „მონაკოს“ მიაყიდა ერთ მილიონ ფრანკად. მართალია, თავდაპირველად ვეას, როგორც ამბობდნენ, თამაში ინდილის ეწონებოდა, მაგრამ მონტე-კარლოც ხომ მეტად მიმზიდველი იყო. როგორც გამოირკვა, „მონაკოს“ ფარმიმავლებმაც ვეას თამაში კამყრნის ჩემპიონატის ერთ-ერთ მატჩში ნახეს 1988 წლის გაზაფხულზე. ვეას მოტეხილი ხელი ჰქონდა თაბაშირში, მაგრამ ისე შესანიშნავად თამაშობდა, მაკროტელით დაარტყა, რამდენიმე მეცვლელს ჩამოატოვებდა ხოლმე. „მონაკოს“ ბეური ადარ უკვირდა. სანტე-რესო ამბავია – ფეხბურთის მინდორზე სრულიად უშიშარ ვეას საფრანგეთში ჩასვლის წინ, უპირველეს ყოვლისა, სიცივისა უშინოდა, მაგრამ თურმედან გაიმფრინელს მონაკოში თბილი, მზიანი ამინდი დახვდა. ფრანკული კლუბელეგენ-ბურად თითქმის არ ცალდა და არც იმას ელოდა, რომ ამ ჭკუაანში მთელი 7 წლის ბატარება მოუხდებოდა. ერთი რამ ცხადი იყო, ნამდვილ, პროფესიულ ფეხბურთს იგი პირველად ეცნობოდა, რადგან არც კამერუნში და, მით უმეტეს, არც ლიბერიაში საწერონელსახსნ წავლო პრობესი არ შეიძლებოდა ასეთ დონეზე ყოფილიყო. მთელ ევროპაში კარგად ცნობილი მწერონელი არსენ ვენგერი გუნდთან ვარჯიშებთან ერთად დიდ დროს ახლიმებდა კლუბის ინფიორფსუალურ მზადებას. ცხადია, ბევრი რამ, განსაკუთრებით ტაქტიკის სფეროში, არ იცოდა, იმის მიუხედავად, რომ უკვე 1986 წლიდან ლიბერიის ნაკრები და მოგილიც და თითქოს საერთაშორისო მატჩებს გამოცდილება საკმაოდ ჰქონდა. აი, რას წერდა თვით ვეა: „ჩვენი ურთიერთობა მარტო ვარჯიშთ არ ამოიწურებოდა. ყოველ საღამოს ვენგერი სახლში მიმეკავდა, რათა დროზე დამეძინა, მამასავით მექცეოდა“. ახლა კი არსენ ვენგერს მოუსმენთ: „არასოდეს დამივიწყებია ჯორჯის პირველი გამოჩენა მონტე-კარლოში. იგი პირქუშად გამოიყურებოდა და არაფერს ამბობდა. თუმცა თითქმის მთელ წელწადი იმიტომ დუმდა, რომ ფრანკულად ცხოლიც რამენაირ სიტყვის თქმა თუ შეეძლო. ზოგჯერ გაცხოველებული საუბრისას იგი შუქმხნელად გადაღიღიც ინგლისურზე. განმარტოებული ცხოვრობდა, სახლში ადრე ბრუნდებოდა და მუდმივად უსმენდა მუსიკას. იმ პირველ წელს ჯორჯი გუნდში მესამე უცხოელი იყო და მხოლოდ იმ შემთხვევაში დამდიოდა მინდორზე, თუკი გნეკ პოლელი და მარკ პიეტერ არ თამაშობდნენ, მაგრამ გარეგნული ფულზახეულობის მიუხედავად იგი სანკთარ ძალებში სრულიად დარწმუნებული იყო და თავს ბრიტანელებზე უარესად არ მიიჩნევდა.“ ლე რუ ფიქრობდა, რომ ვეას იმ პერიოდში საკმაო ჭკუა ქქონდა, ეშმაკობაც, ფსიქოლოგიური თვალსაზრისით კი მეტად მტკიცე და მყარი იყო. ერთხელ, როცა პიეტერ ნენდორზე ვერ გამოვიდა, იგი ვეამ შეცვალა და ისე კარგად თამაშობა, რომ გუნდის ხელმძღვანელობა პირდაპირ საგონებელში ჩაავდო, ამიერიდან ვისთვის მიენიჭებინა უპირატესობა.

ახლა კი ზოგიერთი სტატისტიკური მონაცემები მოვიყვანოთ: 1988-89 წლების სეზონში ვეამ „მონაკოს“ შეშდგენლობაში 23 მატჩი თამაშობა და 14 გოლი გაიტანა, 1989-90 წლების სეზონში – 17 მატჩი და 5 გოლი, 1990-91 წ.წ. – 29 მატჩი და 10 გოლი, 1991-92 წ.წ. – 34 მატჩი და 18 გოლი. თვით ფეხბურთული თვალსაზრისით, რომ ყველაზე მნიშვნელოვანი გოლი „მონაკოს“ შემდგენლობაში 1989 წელს გაიტანა თავის პირველ მატჩში ჩემპიონთა თასზე. თამაშის წინ ვენგერმა თქვა: „ჩვენ აქამდე ვერც ერთხელ ვერ მოვახერხეთ ჩემპიონთა თასის მეორე წრეში გასვლა. ჯორჯ შენ უნდა გაიტანო გოლი“. პირველ შეხვედრაში „მონაკო“ დამარცხდა ირლანდიის „ალლუოზის“ – 0-1, შინ კი მოიგო 2-0. „ამასთან, მეორე გოლი 40 მეტრის საშორიდან გაიტანეს. იმ წელს ჩემპიონთა თასის ნახევარფინალამდე მივაღწიეთ, სადაც ვენუის „სამპდორიასთან“ დავმარცხდით. ოთხი წლის განმავლობაში „მონაკოში“ ბევრ რამეს მივაღწიე, მაგრამ გადაწყვეტილ სხვა კლუბში წასვლისფერი, დამემტკიცებინა, რომ ძქაც შემეძლო ძლეიერად თამაში. 1991 წელს, როცა „მონაკო“ საფრანგეთის თასს დაეუფლა, პარიზის პოპულარულმა გურნალმა „ფრის ფუტბოლმა“ ვეა პირველ დეკნაინზე მოთამაშე უცხოელთაგან საუკეთესო მოიხსნა. ახლა უკვე ლიბერიელი „პარი სენ-ჟერმენი“ დაინტერესდა. ეწერდით, რამდენი გადაუხადა კამერუნის „ტორენოს“ „მონაკომ“ ვეაში – ერთი მილიონი ფრანკი. ახლა პარიზელები თანახმა იყვნენ „მონაკოსათვის“ უკვე ერთი კი არა, ხუთი მილიონი ფრანკი გადაეხადათ. ეს უკვე დიდი მოგება იყო, ვინაი ფეხბურთელ ხომ პარიზისაკენ მიიწევდა და, ამრიგად, გარიგება შედგა.

არბურ ქორქე და ღუის ფერანდესი

1992-93 წლების სეზონიდან ვეა უკვე „პარი სენ-ჟერმენში“ გამოდიოდა. პორტუგალიელ მწერნელი არტურ ოლე, რომელსაც სავსებით კარგად ხედვდა, როგორ ტალანტით ჰქონდა საქმე, ვეას მაინცდამაინც არა სწეალიბდა. ამას ურთნალისტები იმითაც ხსნიდნენ, რომ დიდი განაცდების მქონესა და ნამდვილ პოლიკლიკურ ვეფერს, რომელიც თავისუფლად ლეპარაკობს რამდენიმე ენაზე, არ სიამოვნებდა ისეთ ადამიანთან ურთიერთობა, რომელსაც სულ რამდენიმე სიტყვა თუ იცოდა ინგლისურად და ფრანკულად. შემდეგომში ვეამ გასაგებად შეუსწავლა ფრანკული, მაინც ყურმიდ ამჯობინებდა. ცხადია, აღიხსნებდა, რომ ეს მეტნაირი ბედნიერება არსენ ვენგერი ვერ მოეხერხებინა. ერთი რამ ცხადი იყო, ნამდვილ, პროფესიულ ფეხბურთს იგი პირველად ეცნობოდა, რადგან არც კამერუნში და, მით უმეტეს, არც ლიბერიაში საწერონელსახსნ წავლო პრობესი არ შეიძლებოდა ასეთ დონეზე ყოფილიყო. მთელ ევროპაში კარგად ცნობილი მწერონელი არსენ ვენგერი ახსნის ვეფერს მწერონელის ფუნქციას. ცხადია, ბევრი რამ, განსაკუთრებით ტაქტიკის სფეროში, არ იცოდა, იმის მიუხედავად, რომ უკვე 1986 წლიდან ლიბერიის ნაკრები და მთელიც და თითქოს საერთაშორისო მატჩებს გამოცდილება საკმაოდ ჰქონდა. აი, რას წერდა თვით ვეა: „ჩვენი ურთიერთობა მარტო ვარჯიშთ არ ამოიწურებოდა. ყოველ საღამოს ვენგერი სახლში მირეკავდა, რათა დროზე დამეძინა, მამასავით მექცეოდა“. ახლა კი არსენ ვენგერს მოვუსმენთ: „არასოდეს დამივიწყებია ჯორჯის პირველი გამოჩენა მონტე-კარლოში. იგი პირქუშად გამოიყურებოდა და არაფერს ამბობდა. თუმცა თითქმის მთელ წელწადი იმიტომ დუმდა, რომ ფრანკულად მხოლოდ რამენაირ სიტყვის თქმა თუ შეეძლო. ზოგჯერ გაცხოველებული საუბრისას იგი შუამხნელად გადაღიღიც ინგლისურზე. განმარტოებული ცხოვრობდა, სახლში ადრე ბრუნდებოდა და მუდმივად უსმენდა მუსიკას. იმ პირველ წელს ჯორჯი გუნდში მესამე უცხოელი იყო და მხოლოდ იმ შემთხვევაში მინდორზე, თუკი გნეკ პოლელი და მარკ პიეტერ არ თამაშობდნენ, მაგრამ გარეგნული ფულზახეულობის მიუხედავად იგი სანკთარ ძალებში სრულიად დარწმუნებული იყო და თავს ბრიტანელებზე უარესად არ მიიჩნევდა.“ ლე რუ ფიქრობდა, რომ ვეას იმ პერიოდში საკმაო ჭკუა ქქონდა, ეშმაკობაც, ფსიქოლოგიური თვალსაზრისით კი მეტად მტკიცე და მყარი იყო. ერთხელ, როცა პიეტერ ნენდორზე ვერ გამოვიდა, იგი ვეამ შეცვალა და ისე კარგად თამაშობა, რომ გუნდის ხელმძღვანელობას პირდაპირ საგონებელში ჩააგდო, ამიერიდან ვისთვის მიენიჭებინა უპირატესობა.

ახლა კი ზოგიერთი სტატისტიკური მონაცემები მოვიყვანოთ: 1988-89 წლების სეზონში ვეამ „მონაკოს“ შეშდგენლობაში 23 მატჩი თამაშობა და 14 გოლი გაიტანა, 1989-90 წლების სეზონში – 17 მატჩი და 5 გოლი, 1990-91 წ.წ. – 29 მატჩი და 10 გოლი, 1991-92 წ.წ. – 34 მატჩი და 18 გოლი. თვით ფეხბურთული თვალსაზრისით, რომ ყველაზე მნიშვნელოვანი გოლი „მონაკოს“ შემდგენლობაში 1989 წელს გაიტანა თავის პირველ მატჩში ჩემპიონთა თასზე. თამაშის წინ ვენგერმა თქვა: „ჩვენ აქამდე ვერც ერთხელ ვერ მოვახერხეთ ჩემპიონთა თასის მეორე წრეში გასვლა. ჯორჯ შენ უნდა გაიტანო გოლი“. პირველ შეხვედრაში „მონაკო“ დამარცხდა ირლანდიის „ალლუოზის“ – 0-1, შინ კი მოიგო 2-0. „ამასთან, მეორე გოლი 40 მეტრის საშორიდან გაიტანეს. იმ წელს ჩემპიონთა თასის ნახევარფინალამდე მივაღწიეთ, სადაც ვენუის „სამპდორიასთან“ დავმარცხდით. ოთხი წლის განმავლობაში „მონაკოში“ ბევრ რამეს მივაღწიე, მაგრამ გადაწყვეტილ სხვა კლუბში წასვლისფერი, დამემტკიცებინა, რომ ძქაც შემეძლო ძლეიერად თამაში. 1991 წელს, როცა „მონაკო“ საფრანკეთის თასს დაეუფლა, პარიზის პოპულარულმა გურნალმა „ფრის ფუტბოლმა“ ვეა პირველ დეკნაინზე მოთამაშე უცხოელთაგან საუკეთესო მოიხსნა. ახლა უკვე ლიბერიელი „პარი სენ-ჟერმენი“ დაინტერესდა. ეწერდით, რამდენი გადაუხადა კამერუნის „ტორენოს“ „მონაკომ“ ვეაში – ერთი მილიონი ფრანკი. ახლა პარიზელები თანახმა იყვნენ „მონაკოსათვის“ უკვე ერთი კი არა, ხუთი მილიონი ფრანკი გადაეხადათ. ეს უკვე დიდი მოგება იყო, ვინაი ფეხბურთელ ხომ პარიზისაკენ მიიწევდა და, ამრიგად, გარიგება შედგა.

„ოქროს ბურთი-95“

მსოფლიოში მრავალი კონკურსი თუ გამოკითხვა არსებობს, მაგრამ მათ შორის ყველაზე დიდი ავტორიტეტითა და პოპულარობით, თავისთავად ცხადია, „ოქრის ფუტბოლის“ გამოკითხვა სარგებლობს. ვინ მონაწილეობს მასში? – კონტინენტის წამყვანი სპორტული გამოცემების ცნობილი მიმომხილველები. ისინი ევროპის №1 ფეხბურთელს ასახელებენ, სხვა ნომინაციებზე რომ აღარაფერი ვთქვათ.

„ოქროს ბურთი-95“-ის ლაურეატის გამოსვლიან, საკვალთაო ზარით, სრულიად ობიექტური შედეგები მოიტანა.

144 ხმით პირველ ადგილზე გავიდა ჯორჯ ვეა. ამრიგად, იგი ევროპის №1 ფეხბურთელი გახდა და „ოქროს ბურთის“ მფეხვრა. რაც შეეხება დანარჩენ პრეტენდენტებს, ისინი არა მარტო ვეას, არამედ კლინსმანსაც საკმაოდ ჩამორჩნენ. ასე, მაგალითად, შესამე ადგილზე გასულმა ამსტერდამის „აიაქსის“ ფინელმა ვარსკვლავმა იარი ლიტმანენმა სულ 67 ხმა მიიღო. სეზონის ნამდვილად აღმოჩენამ, ალესანდრო დელ პიეროშ – 57, პატრიკ კლუივერტმა – 47, დანარჩენებზე კი ბევრად ნაკლები ვოქვათ. სულ ჩარშოდენილი იქნა 49 ანკეტა, აქედან ვეას გვარი ხახსენებია 36-ჯერ. ფრანკეზის, რა თქმა უნდა, ლიბერიელ პირველ ნომრად დაასახელეს.

ჯორჯ ვეა (მარც. ალანტე. თეთრ მაისურში)

ასევე მოიქცნენ ჯოლანდიელები, პორტუგალიელები და მრავალი სხვა. თუმც იყო თავისებური „ეუროოზებიც. ასე მაგალითად, ინგლისელებმა, გერმანელებმა და იტალიელებმა ვეა საერთოდ არ შეიყვანეს პირველ ხუთეულში. ესპანელებმა მისთვის მხოლოდ მეოთხე ადგილი გაიმეტეს, ბერძნებმა კი, ასე ვთქვათ, მხოლოდ მეხუთე. თუმცა, კაცია და ვუნება, ხანძვამია...

ახლა კი „95-ის ოქროს ბუნდს“ გადახედოთ, რაც, ცხადია, დღესაც საინტერესოა: ვოქტორ ბაია, ბარუზი, ღუსა, მალდინი, პაულო სოუზა, რაიკარდი, ზამორი, ლიტმანენი, კლინსმანი, ვეა, კლუივერტი.

„ვიღაცნი“ მაინც სულ სხვაა

როგორც თვით ვეამ განაცხადა, საფრანკეთის შემდეგ მას ძალიან უნდოდა ეთამაში იტალიასა და გერმანიაში. უფრო კონკრეტულად კი, ტურინის „იუვენტუსი“ იზიდავდა, „მილანი“ – უფრო ნაკლებად, რადგან მისი აზრით (რომელსაც ძნელი დავთანხმო) ეს კლუბი და „პარი სენ-ჟერმენი“ დაახლოებით ერთ დონეზე არიან, მაგრამ მოხდა ისე, რომ ვეა სწორედ „მილანში“ აღმოჩნდა. მაგრამ თუ ჩვენ ადრე ვიცოდით, რამდენი გადაიხადეს ლიბერიელ ფეხბურთელში, ვთქვათ, „მონაკომ“ ან „პარი სენ-ჟერმენმა“, ახლა ზუსტი თანხის გაგება შეუძლებელი გახდა. პრესაში გამოქვეყნებული ცნობით, „მილანმა“ პარიზის კლუბს გადაუხადა 8 მილიონი დოლარი, მაგრამ, ზოგის, და როგორც ჩანს, სამართლიანი შეფასებით, ეს მაინც მხოლოდ „აღებრების თავია“, და რა არის უფრო ღრმად, ასე ოლად ვერ გავიგებთ. საქმე ის არის, რომ ვეაზე უფლებები „მონაკოსა“ შეინარჩუნა, მასაც უნდა მიეცო თავისი წილი ლიბერიელის გაყიდვით, ოღონდ, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუკი თანხა რეა მილიონ დოლარს აღემატებოდა. ახლა კი ისე გამოვდა, რომ ვეაზე გადახდილი ნამდვილი თანხის ოდენობას მარტო ჩვენ კი არა, თვით „მონაკოსაც“ კი უმხილებენ.

მას შემდეგ, რაც მარკო ვან ბასტენმა გამოაცხადა, რომ ტრავმის გამო ვეღარ გააგრძელებდა თამაშს, „მილანმა“ დაიწყო ცნტრალური თავდამსხმელის ძებნა. რა თქმა უნდა, განხილული იქნა არაერთი კანდიდატურა. წინა ზაზზე „მილანს“ დარჩა გარეკნულად არც ისე ძლეერ, მაგრამ საკოლე ალლოს მქონე მარკო სიმონე. აშკარად არ გაამართლა ვეალლეზეი ლენტინმა, რომელმც თავის დროზე ასტრონომიულად თანხა გადაიხადეს. რობერტო ბაჯო და დევიდ სავიჭევიჩი მაინც მინდორის სილრმეში თამაშობენ, ერთი სიტყვით, სადმე უნდა ენახათ ნამდვილად მაღალი კლასის, შედეგანან ცენტრფორვარი, ეს კი, ცხადია, ილიად საქმე არ იყო. საბოლოოდ დარჩა ორი კანდიდატი: ურუგვაელი დანიელ ფონსეკა (რომელიც იმნახად „რომაში“ თამაშობდა) და ჯორჯ ვეა, რომელები თითქოს დაახლოებენ ერთ სიმაღლეზე იყვნენ. სავა. სამაგალითოდ, მოლპარაკება „პარი სენ-ჟერმენთან“ წარმატებით დასრულდა.

„მილანში“ ვეას ორჯერ უფრო მეტი ხელფასი დაუნიშნეს, ვიდრე პარიზში აქონდა. მართალია, მისი უკმაყოფილება ისიც კი თქვეს, რომ ასე ძლეერად მას არასოდეს უთამაშია. ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ იტალიაში ჩასულ ვეფერს, აკლიმატიზაციისათვის, კარგა ხანი ეთდებოდა, ერთ-ორად წელი მაინც. ვეას კი ამის მსგავსი არაფერი დასჭირვებია. ხომ უძლეერესი შემდეგნლობა ჰყავდა „მილანს“, მასზე ამპობდნენ, საჭიროების შემთხვევაში ორ გუნდსაც გამოიყვანსო. მაგრამ, როცა ვეა არ თამაშობდა, „მილანი“ ის აღარ იყო.

„ეს ისეთი თავდამსხმეთაა, რომელსაც მარტომარტო შეუძლია გადაწყვიტოს თამაშის ბედი“, – წერდნენ იტალეელი მიმომხილველები. ისიც აღენიშნა, რომ მას შემდეგ, რაც „მილანს“ ბეთმენ ხოლერ გულიტი, ვან ბასტენი და რაიკაარდი, შეტევითი სულის კვეთება გუნდში თანდათან კრებადა და იმ მხრივ ვეამ დაუბრუნა. დიახ, „მილანში“ მოელი სეზონის მანძილზე ეკ ძალიან დიდ როლს ასრულებდა. „მილანი“ ვეას მთავარებით ის აწყობილი ანსამბლი იყო, რომელმაც იტალიის ჩემპიონატში მოელი რეა კლუბი გაუსწრო „იუვენტუსს“, იმ გუნდს, რომელმაც მას წინა სეზონში ბორკელობა ჩამოართო.

ერთი სიტყვით, „ოქროს ბურთის“ ლაურეატმა მთლიანად გაამართლა მოლაქნილთა ბაზაზე 12 გოლი გაიტანა, ყველაზე მეტი „მილანში“ (სიმონქ – 8, შეიდ ნაკი და რობერტო ბაჯომ და სავიჩევიჩმა).

აი, რა განაცხადა იმ სეზონის დამთავრების შემდეგ ვეამ:

„მე იმედი მაქვს, რომ ჩემი თამაშის ახლანდელ დონეს 33-34 წლის ასაკამდე შევინარჩუნებ. შემდეგ კი მინდოდა მცირე ხნით „მონაკოს“ დავბრუნებოდი, სადაც დავამთავრებ კოდეც ჩემს კარიერას. მე ისე მეონია, რომ კარიერის მიწერულში ლიბერიის მოყალეობას უფროდ არ შევასრულებდი. ვიმეორებ, ძლეერი მცველი ვიქნები, მინდორს კარგად ვხედავ. პრინციპულად თუ ვიმსჯელებთ, ყველა ჭკუაან ფეხბურთელს, რომელსაც თავით თამაში შეუძლია, კარიერის ბოლოს ლიბეროს ფუნქციებს შეასრულებს, როგორც, მაგალითად, ფუნდ გულიტი. ყოველ შემთხვევაში, ვიცი, რომ უკანასკნელ წლებში დაცვის ხაზზე ვითამაშებ. შემდეგ კი მინროფიაში დავბრუნდები, რათა ახლგაზრდებს გავაცვე ჩემი დამცველობა. ჯერ კლუბის მწერონელი გავხდები, შემდეგ კი ლიბერიის ნაკრებს ჩავუდგები სათავეში.

ლიბერია, ისევ ლიბერია

როცა ლიბერიის ნაკრებზე ჩამოვარდება სიტყვა, ვეა უცბად გამოცოცხდება ხოლმე. ამ გუნდში, რომელიც აფრიკულ მასშტაბით აქამდე არაფრით გამოირჩეოდა, ვეა ჯერ კიდევ 1986 წლიდან თამაშობს. როცა ლიბერიელებს რამე საერთაშორისო მატჩი აქვთ, ასეთი კი საკმაოდ ბევრია, ისინი ევროპაში წასულ მოთამაშეებს გამოუძახებენ ხოლმე, მაგრამ მათი ჩამოსაყენი თანხა ფეფრად რაციას არ გაანია. თუმცა არის გამოსალიც – ვისაც შეუძლია, ევროპიდან თვით იქებს გამოსამგზავრებელ ბილეთს, ვისაც არა, მას უფასო უხდის... ვეა, ადრე, ქვეყნის პრეზიდენტ სამუელ დოის ლიბერიელ ფეხბურთელებს კოდეკ არა უშავდათ და. პრეზიდენტი მათ ყველანაკ დაპყვებოდა, ხარკებს თვითონ ფარავდა, ერთხელ კი, ასე განსნეკით, თავი მოიქნილა და ნაკრების წყარება მოაწყო... ბრაზილიაში. როცა ლიბერიაში სამოქალაქო ომი დაიწყო, ფეხბურთისათვის უკეე აღარავის ცეალა. პრეზიდენტი მოკლეს. ომის შემდეგ, ნაკრებისათვის ზრუნვა უკეე ვეას მოუხდა, რომელმაც მთელ გუნდს ოჯახებით ევროპაში წამოიყვანა. ამ ოჯახებიდან ზოგიერთი ფრანკეზეა დასახლებული, ზოგიერთი კი – ინგლისში. ვეა ამ ოჯახებს ხშირად სტუმრობს ხოლმე, ეხმარება, ფულსაც აძლევს, ერთი სიტყვით, ნამდვილ მამობრივ ზრუნვას იჩენს მათ მიმართ.

ვეა ნამდვილი პატრიოტია. ამის დასტურად ისიც კმარა, რომ ის ლიბერიის ეროვნული ნაკრების მთავარი მწერონელია. ამ ნაკრებში ბევრი ნამდვილი ვარსკვლავია, მაგრამ ისინი ერთად ვერ თამაშობენ. ეს ის შემთხვევაა, როცა ინდივიდუალური ოსტატობა ვერ ანაზღაურებს კოლექტივის ნაკლებობას. ვეა ამ ნაკრებს ხშირად ხელმძღვანელობს, ხშირად ის ეთამაშება, ხშირად კი – არა

სუპერტურნირი ვეიკ-ან-ზეეში

ვეიკ-ან-ზეეში (ჰოლანდია) გრძელდება წლის პირველი სუპერ-ტურნირი 14 უძლიერესი დიდოსტატის მონაწილეობით.

სამი ტური შეშდეგ შეკიბრობას სამი ლიდერი ჰყავს: გარი კასპაროვი, ვლადიმერ კრამნიკი (ორივე — რუსეთი) და იერუნ პიკტი (ჰოლანდია). მათ 2,5-2,5 ქულა აქვთ. დღეიდე გათამაშებულ პარტიებში მსოფლიო ჩემპიონმა გარი კასპაროვმა მოიგო ვიქტორ კორჩნოის (შვეიცარია) და ლიუ ვან ჯელის (ჰოლანდია), ვლადიმერ კრამნიკმა მესამე ტურში ლმაზად წარმართული იერიშების სძლია ნაიჯელ შორტს (ინგლისი), ხოლო ახალგაზრდა ჰოლანდიელ პიკტმა და მის ცნობილ თანამემამულე ლ ტიმანს შეხვედრა თანამედროვე ტურნირებისათვის საკმაოდ იშვიათი შედეგით დასრულდა — ტიმანმა, რომელიც დიდი ხნის განმავლობაში მსოფლიო ჩემპიონობის პრეტენდენტადაც კი ითვლებოდა, მიიღო შამათი.

ალექსანდრ ხალიფმანი

მსოფლიოს მეთოთხმეტე ჩემპიონის პორტრეტისათვის

ალექსანდრ ხალიფმანი, ზაფხულიდან მოყოლებული, მსოფლიოს მე-14 ჩემპიონია (ამიერიდან გადაწყდა ალარავინ იცნაროს რაღაც უსახური განსაზღვრა „დიდეს მსოფლიო ჩემპიონი“), მაგრამ მას ჭეშმარიტი პატივი ჯერ არავის მიუგია.

ის დაიბადა 1966 წლის 18 იანვარს (ყოფილ) ლენინგრადში. 6 წლისამ მამისაგან ისწავლა თამაში, ცხრაწლიან პიონერთა სასახლეში იყო ვასილი პოზერთა საუკეთესო ოსტატი, რომელიც 50-ის წლებში საჭოთა კავშირის ჩემპიონობებში მონაწილეობდა, ორჯერ მჭიდროდაც ჯერ მსოფლიო ჩემპიონ ლიუდმილა რუდენკოს ეხმარებოდა, შემდეგ კი განთქმული დიდოსტატი მსოფლიო ჩემპიონობის პრეტენდენტი ორინ ლევენტიც აღზარდა. პიონერის შემდეგ ჭაბუკ ხალიფმანის კარგა ხანს წერთნილა (და ახლაც ასრულებს ამ მოვალეობას) დიდოსტატი მიმოწერით ჭაბუკში, არავინი საინტერესო წიგნის ავტორი გენადი ნესისი. ხალიფმანი დღემდე ძალიან უმადლის მას.

1982 წელს ხალიფმანი გახდა საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი ბიჭებს შორის, 1984 წელს – საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი ჭაბუკთა შორის. 1985-86 წლებში — ევროპის ჩემპიონი ჭაბუკებს შორის.

გაიმარჯვა არაერთ მნიშვნელოვან შეჯიბრებაში: 1985 და 1987 წლებში მოსკოვში, 1990 წელს პორეჩი ადგილი დაიკავა ნიუ-იორკის ღია ჩემპიონატში და მოიგო დიდი ფულადი პრიზი — 20 ათასი დოლარი. ამავე 1990 წელს გაიმარჯვა გრენინგენში, 1991 წელს — ლონდონში, 1993 წელს — ტერ ჰაეელში. 1993 წელს პორეჯლად თამაშობს მსოფლიო ჩემპიონატის ხაზოვანშოროსო ტურნირში, შეეიცარიის ქ. ბიელში, სადაც გაიყო მე-2-9 ადგილებში. 1994 წელს გაიმარჯვა ბურგასში, 1995-96 წლებში 1-3 ადგილები ეკიპო ასტანასში. 1995 წელს პორეჯლი პრიზი მოიპოვა სანკტ-პეტერბურგის საერთაშორისო ტურნირში, 1996 წელს რუსეთის ჩემპიონობა გახდა ელისტაში. შემდეგში მისი წარმატებები გაგრძელდა: 1996 წელს პორეჯლი ადგილი დაიკავა ჯიერნინგოფში, 1997 წელს გაიმარჯვა სანკტ-პეტერბურგის ღია ჩემპიონატში, 1998 წელს – აარაჟუნში, 1998 წელს – ბად ვისზეეში.

სამი წლის განმავლობაში ცხოვრობდა გერმანიაში. აი რას წერს მის შესახებ გერმანელი ჟურნალისტი და მოჭადრაკე კლაუს-ულრიხ გროტე ჟურნალ „როხადეში“: „იცი ასე დუისბურგის“ პორეჯლ დაფაზე თამაშობდა და ჩემი დიდი პატივისცემაც დაიმსახურა. შემდეგ გამოჩნდა „ფრანკფურტსა“ და „შპაჯტაჯანის“ გუნდებში. აქ გამოსულა ამ კლუბების გაკრტების შემდეგ შეწყვეტა. ამ ხანებში ბევრს შეექმნა შთაბეჭდილება, რომ მას, ცოტა არ იყოს, მძიმე ხასიათი ჰქონდა, და ალკოჰოლში პრობემებს შეებას. ამის გამო ჩემს გუნდში რომ მოვიწვიე, ცოტა არ ვიფიქრე, სკეპტიკურად ვიყავი განწყობილი, მაგრამ ჭკვიად შევცდი. იგი ამპოლუტური პროფესიონალი გამოდგა, თავიდან ბოლომდე გვერდში გვედგა, უალრესად სასიამოვნო მთამეკლი დგება დაჭოგა. გვეხმარებოდა სხვა გუნდების შეხვედრის დროს ენების შეცნიერ ცოდნითაც. შესანშნავად ფლობს ინგლისურს და, რა თქმა უნდა, გერმანულსაც.

ხალიფმანის უმაღლეს მღწევად, ოპოსთვად ცხადია, მსოფლიოს მეორე ჩემპიონაში გამარჯვება თოვლებაა, რომელიც, როგორც მოგეხსენებათ, ზაფხულში ლას-ვეგასში (აშშ) გაიმართა. გადაეხვდით მის ტრიქელ გზას ამ უძნელეს ასპარეზობაზე.

პირველ წრეში (ანუ 1/64 ფინალში) ხალიფმანი ინფორეც დიდოსტატ ბარუას შეხვდა და... ძალიან გაუჭირდა. წაადო პირველივე პარტია, შემდეგ კი რევანშში აიღო. ცერაფერს გახდა ვერც სწრაფ პარტიაში – მეტოქეებმა აქაც თათი პარტია მოიგეს. მხოლოდ შემდეგმა შეხვედრებმა მოუტანეს ხალიფმანს უპირატესობა – 1,5:0,5. საბოლოო ანგარიში კი ამ მრავალწლიანელ მატჩში 3,5:2,5 იყო, როგორც ახლა ამბობენ „ელოიანურის“ სასარგებლოდ.

მეორე მეტოქე 1/32 ფინალში ძველი სანკტპეტერბურგელი ნაცნობი გატა ვასმსი იყო. გატას, მას შემდეგ, რაც 1996 წელს ელისტაში მსოფლიო პირეელობის მატჩში დამარცხდა ანატოლ კარპოვთან, ჭადრაკი, ფაქტობრივად, მიტოვებული ქქონდა, მაგრამ ამჯერად თამაში გადწყვიტა. აი, რა თქვა მისმა მამამ და მენეჯერმა რუსლამ კამსკიმ: „ვეეხ გვჭირდება ფული, რათა გატას სწავლის პროცესი დავაფინანსოთ. ერთი წელი სამეფიცინო ინსტიტუტში 45 ათასი დოლარი ღირს. გატამ უკვე დაამთავრა სამედიცინო კოლეჯი. კიდევ ოთხი წელი უნდა ისწავლოს“.

ასე იყო თუ ისე, ხალიფმანმა კამსკისთან პირეელი შეხვედრა წააგო, შავებით, სიცილიურ დაცვაში. სამაგიეროდ, თეთრებით შესანშნავი გამარჯვება იზეიმა, უკეეწესად თამაშა სწრაფ პარტიებშც – 1,5: 0,5. საბოლოო ანგარიში – 2,5:1,5.

1/16 ფინალში, ანუ მესამე წრეში, შედარებით იოლი აღმოჩნდა ახალგაზრდა სომეხ დიდოსტატ კარენ ასრიანთან შეხვედრა. ყოველ შემთხვევაში, ხალიფმანი ძირითად დროში ხაეტია: 1,5:0,5.

1/8 ფინალში ხალიფმანი მინსკიდან ისრაელში გადასხდებელს, მსოფლიოს ერთ-ერთ უძლიერეს დიდოსტატ ბორის გელფანდს შეხვდა. ფავორიტად გელფანდი ითვლებოდა, მაგრამ ეს აზრი არ გამართლდა. ორი პირეელი შეხვედრა ყაიმით დასრულდა, შემდეგ კი ხალიფმანმა ერთი მოეო, მეორე კი ყიმით დაასრულა – 2,5: 1,5. ეს უკვე მეტად მნიშვნელოვანი წარმატება იყო.

მომდევნო მეტოქე, მეოთხედფინალში განთქმული იუდით პოლგარი იყო. აქ არ დასჭირდა დამატებითი პარტიების გამართვა – 1,5:0,5.

ნახევარფინალის მეტოქე, მანამდეე ყველასათვის უცნობი, მაგრამ სინამდვილეეე შეტად ძლიერი ლევეე-დიტერ ნისპეანე იყო. თავისი ძალა რუმინელმა ხალიფმანთან შეხვედრაზე დაამტკიცა: 0,5, 0,5, 1, 0, 1, 0,5 – 3,5:0,5 სანკტ-პეტერბურგელის სასარგებლოდ.

და აი, ფინალიც დადგა ნიჭიერ, „პატარა ატტრისთანაც“ (მეტოქეები „გაუგრესებულ პატროსანსაც“ უწოდებენ) წოდებულ ვლადიმერ კრამნიკთან. „როგორც ყველა სომეხი, ცოტა ზარმაცი ვარ, თორემ... ამბობს კრამნიკი. ეს მატჩი ალექსანდრ ხალიფმანმა მოიგო – 3,5:2,5 და, ამრიგად, მსოფლიოს მეოთხმეტე ჩემპიონი გახდა.

აი, რამდენიმე ნაწყვეტი ალექსანდრ ხალიფმანის ერთ-ერთი ინტერვიუდან.

● *ფაქტი თუ არა ტურნირამდე დარწმუნებული, რომ ჩემპიონი გახდებოდით?*

– როგორ გითხრათ. ყოველი მატჩის დაწყების წინ მხოლოდ კონკრეტული შეჯიბრებაზე ვფიქრობდი, შორს არ ვიხედებოდი. პირეელ წრეში პარუასთან შეხვედრამ კინაღამ თავზარი დამცა. კამსკისთან თამაშის წინ მანიტერესებდა, როგორ ჩაიარა მისთვის იმ სამმა წელმა, ჭადრაკს რომ არ გაკკარებია. კვლი დაუმნევნია, როგორ არაა ძალიან გამიჭირდა ბორის გელფანდთან თამაში, ჩვენ ხომ ამდენი წელია ახლო მეგობრები ვართ. იუდით პოლგართან მთელი ძალის ვიმამაშობდი, რათა დამეცვა „ძლიერი სქესის“ სახელი „ხუსტი სქესის“ შემოტევისაგან. ზოგნი ლევეე-დიტერ ნისპეანეს წარმატებებს იღბალს მიაწერდნენ, მაგრამ წინასწარ ვნახე მისი პარტიები და დავეწურწუნდი, რომ იღბალი არაფერ შუაში იყო. აკოფთანთან შედარებით დებიუტებში უკეთ ვიყავი მომზადებული, ამ მატჩის ბედი უფრო ნერვებმა გადაწყვიტა.

● *ნახევარ მილიონზე მეტი პოპონარი მიიღეთ, როგორ გამოიყენებთ ამ თანხას?*

– სანკტ-პეტერბურგის ცენტრში დღეს ბინა მაქვს, მაგრამ თქ მთნეცდამთნე კარგად ვეგრძნობ თავს. სამთოო მაეგარეინებენ.

ამ მხრივ დას-ვეგასმა სწორედ სუსხე მომისწორა. მანქანასაც ვფიქრობ, საჭესთან ისეთივე უხერხულ დგეძნები, როგორც ჭადრაკის დაფასთან.

● *რა დამოკიდებულება გაქვთ მსოფლიო ჩემპიონობის ტახტზე თქვენს წინამორეეარ კარპოვთან?*

– სრულიად ნორმალური. ერთხელ თავის საწერთნეც შეკრებაზე ეკი მიმეწვია.

● *კამპაროვთან?*

– ერთხელ მეტად ცუდად მომახსენა. დღესაც მახსოვს.

● *რას იტყვით თქვენს გვარზე და ოჯახზე?*

– ძველი ინტელიგენტების ზამომავალი ვარ. 1914 წელს გამოცემულ ცნობარში „მთელი პეტერბურგი“ მოიხსენება გვარით „ხალიფმანი“. ეს იყო ჩემი დიდი პაპა. ერთი ჩემი დიდეეი მასწავლებელი იყო, მეორე – ექმი. ერთი პაპა შალიაპინის მუზეუმის დირექტორი იყო, მეორე მასწავლებელი. ჩემი შვობილები ინფორები არიან.

ასეთია ალალი მსოფლიო ჩემპიონი, მაგრამ იმასაც ხომ ამტკიცებენ, რომ მასზე უკეთ მაინც ობშეინმე დიდოსტატ თამაშობს. მაინც რამდენი? კი, ყოველ შემთხვევაში, მე არ ვიცი. ვინ იცის?

ბიშე ბამოკეელი

საქართველოს წყალთა სახეობების ფედერაცია, ვეტერანთა წყალბურთელები და საწყლოსნო კომპლექს „ლაფუნა-ვერეს“ თანამშრომლები თანაგრძნობას უცხადებენ წარსულში ცნობილ წყალბურთელს ნოდარ კურტანიძეს დედის

ირინე ქურტანიძის

გარდაცვალების გამო.

პანაშვიდი 21,22 ს, 17 საათზე; გამოსვენება 23.ს, 14 საათზე.

სპორტი დისფერ ეკრანზე

21 იანვარი, პარასკევი

საქართველოს ტელევიზია. I არხი. ხელბურთი, მსოფლიოს ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი საქართველო – ბელორუსია. პირველი რეპორტაჟი თბილისის სპორტის სასახლიდან (16.55), *II არხი.* ხელბურთი (20.00) *HTB plus ფუთბალი.* მსოფლიოს ჩემპიონატი-98: პარაგვაი – პოლანდია, ნახევარფინალი (13.50), მატჩი ესპანეთი – ავსტრალია – პოლანდია – სორატი (19.15). „მსოფლიო ფეხბურთის ვარსკვლავები“. ფრანც ბეკენბაუერი (16.55), ვერონა საფეხბურთო კლუბული (21.00). პროფესიული საფეხბურთო პრემიის გადაცემის ცერემონია (22.15), საკლუბო გუნდების მსოფლიო ჩემპიონის ბაიერნის ლეგენდარული მეკარე ოლივერ კანის პირველი ინტერვიუ. *EUROSPORT.* ჭიდაობა. მსოფლიო ჩემპიონატი სუპერმძიმეწონიანთა შორის. ფინალური ორთაბრძოლა (12.00, 2.15,4.45) მოხე კარლოფის, საბოლო სპორტის საზოგადოება. მსოფლიოს თასი (12.00, 13.00, 17.00, 18.00, 19.00). ჩოგბურთი. ავსტრალიის ღია პირველობა (20.00, 3.30). ფეხბურთი. ღიწის თასი, თურქეთი-ნ (22.30).

23 იანვარი, კვირა

საქართველოს ტელევიზია. I არხი. ხელბურთი. მსოფლიო ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი, საკართველო-ბელორუსია. პირველი რეპორტაჟი თბილისის სპორტის სასახლიდან (16.55), *მზესთვის 2.* სპორტული პროგრამა (19.40). *HTB plus ფუთბალი.* იტალიის (13.15, 23.25), ესპანეთის (17.30), ინგლისის (19.55) ჩემპიონატები და მიმოხვევა. 1998 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალი: ბრაზილია – საფრანგეთი (15.00). *HTB plus спорт.* ძიუდო. საერთაშორისო ტურნირი (12.25, 0.00), ჭადრაკი. ევროპის ჩემპიონატი (14.40), ხელბურთი. ევროპის ჩემპიონატი (16.00, 21.55). *ESPN.* ფეხბურთი. ინგლისის ბუნდესლიგის 1999/2000 (4.00, 16.30). *EUROSPORT.* ზამთრის სპორტის სახეობები. მსოფლიო თასი (12.45, 15.00, 16.30, 17.15). ნორვეგიული ბიატლონის ეროვნული ლიგა (19.00, 2.45); ფეხბურთი. ავროპის ერონებათა თასი (23.00, 23.45).

სპორტი დისფერ ეკრანზე

21 იანვარი, პარასკევი

საქართველოს ტელევიზია. I არხი. ხელბურთი, მსოფლიოს ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი საქართველო – ბელორუსია. პირველი რეპორტაჟი თბილისის სპორტის სასახლიდან (16.55), *II არხი.* ხელბურთი (20.00) *HTB plus ფუთბალი.* მსოფლიოს ჩემპიონატი-98: პარაგვაი – პოლანდია, ნახევარფინალი (13.50), მატჩი ესპანეთი – ავსტრალია – პოლანდია – სორატი (19.15). „მსოფლიო ფეხბურთის ვარსკვლავები“. ფრანც ბეკენბაუერი (16.55), ვერონა საფეხბურთო კლუბული (21.00). პროფესიული საფეხბურთო პრემიის გადაცემის ცერემონია (22.15), საკლუბო გუნდების მსოფლიო ჩემპიონის ბაიერნის ლეგენდარული მეკარე ოლივერ კანის პირველი ინტერვიუ. *EUROSPORT.* ჭიდაობა. მსოფლიო ჩემპიონატი სუპერმძიმეწონიანთა შორის. ფინალური ორთაბრძოლა (12.00, 2.15,4.45) მოხე კარლოფის, საბოლო სპორტის საზოგადოება. მსოფლიოს თასი (12.00, 13.00, 17.00, 18.00, 19.00). ჩოგბურთი. ავსტრალიის ღია პირველობა (20.00, 3.30). ფეხბურთი. ღიწის თასი, თურქეთი-ნ (22.30).

23 იანვარი, კვირა

საქართველოს ტელევიზია. I არხი. ხელბურთი. მსოფლიოს ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი, საკართველო-ბელორუსია. პირველი რეპორტაჟი თბილისის სპორტის სასახლიდან (16.55), *მზესთვის 2.* სპორტული პროგრამა (19.40). *HTB plus ფუთბალი.* იტალიის (13.15, 23.25), ესპანეთის (17.30), ინგლისის (19.55) ჩემპიონატები და მიმოხვევა. 1998 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალი: ბრაზილია – საფრანგეთი (15.00). *HTB plus спорт.* ძიუდო. საერთაშორისო ტურნირი (12.25, 0.00), ჭადრაკი. ევროპის ჩემპიონატი (14.40), ხელბურთი. ევროპის ჩემპიონატი (16.00, 21.55). *ESPN.* ფეხბურთი. ინგლისის ბუნდესლიგის 1999/2000 (4.00, 16.30). *EUROSPORT.* ზამთრის სპორტის სახეობები. მსოფლიო თასი (12.45, 15.00, 16.30, 17.15). ნორვეგიული ბიატლონის ეროვნული ლიგა (19.00, 2.45); ფეხბურთი. ავროპის ერონებათა თასი (23.00, 23.45).

ჯვრისწერა №6

თანაზომელნი: 6. თბილისის „დინამოს“ ფეხბურთელი, 7. სპორტის ზოგიერთ სახეობაში რაჭიწერის გამეფრება უცხოეთი შეღვაწი მისაღწევად, 8. თბილისი „დინამოს“ უფროსი თაოსნის ფეხბურთელი, 10. პოეტის ბერთი, 12. სპორტის სამწვალნის სახეობა, 13. ქართული ლიტერატურაში ცნობილი ცხენის სახელი, 15. ნაკი, რომლითაც ბერძნები კოლხეთს მოიპარნენ, 17. ტანვარაჯეული იარაღი, 19. თამაშის მონაკეეთი ჩოგბურთში, 21. სამეჭბურთო გუნდი, რომელსაც რ. მოძუბეთი წერთნილა, 22. რუსეთის სამეჭბურთო კლუბი, 23. ზოგიერთ სამეჭბურთო კლუბში, 26. ტანვარაჯეული ილეთი, 28. პარაგვეთ ფეხბურთელი (ბრ – 98), 29. აშშ-ს მძლეოსანი, 1964 წლის ოლიმპიური ჩემპიონი 200 მ. რბენაში, 31. მსოფლიოს ჩემპიონი ჭადრაკში ქალთა შორის.

ვერტიკალი: 1. იალქნის ტიპი, 2. ნორვეგიელი ფეხბურთელი, 1998 წ. მჩეჩპიონატის მონაწილე, 3. ჭიდაობის საერთაშორისო ფედერაციის აბრევიატურა, 4. ნავით მოასპრეზე, 5. ცურვის სტილი ანუ... 7. სპორტის ეროვნული სამეჭბურთო გუნდი, 10. ინგლისის პრემიერ ლიგის გუნდი, 11. ესპანეთი ფეხბურთელი, 14. ინგლისის პრემიერ ლიგის გუნდი, 16. სპორტში უმაღლესი მიღწევა, 18. სახიფათო გადაწყვეტილება, ანუ... 19. ფეხბურთელის ამპლუა, 20. საიტბობილი ფორმა (ფორშეულ-1), 24. აწ გარდაცვლილი გერმანელი სამეჭბურთო მწვრთნელი, 25. აშშ-ს სამეჭბურთო ნაკრების წევრი 1998 წლის მჩემპიონატზე, 26. შედეგი ჭადრაკში, 27. ცალი ჭიდაკაში, 30. შედეგი სპორტში.

№5 კროსვორდის პასუხები:

თანაზომელნი: 3. ტაშა, 6. სოსიფედი, 8. თარჯი, 9. მოძაო, 11. ბეური, 13. სკა, 15. ასპე, 16. შელა, 18. ტაეო, 19. ელნინი, 20. რიში, 21. ტრილი, 22. ტრიეე, 25. ოთი, 28. ამანი, 30. კორტნეი 31. ბილიარდი, 32. გეე, 33. ბიგანიშელი, 34. ალა. **ვერტიკალი:** 1. ატარი, 2. ბეტი, 4. ბალი, 5. გალიასარი, 6. სანი, 7. ფრისნერი, 10. ბეჭნი, 12. სელტეი, 14. კაცელა, 17. ლელი, 18. ეირიანი, 23. ენდი, 24. ზუმელეი, 26. ნარეი, 27. ინდიკი, 29. ისინეი, 31. ბაია.

საქართველო ვეიკი

ოთარ ბაბუსაძეელი (სოფ. ალიანდაში)

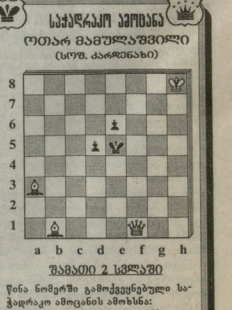

შავიანი 2 სვლაში

წინა ნომერში გამოქვეყნებული საჭადრაკო ამოცანის პასუხია:

1. ე4+! 1...ე:ე5 2. ჟ:ე8X.

1. ...ფ:ე5 2. ც:ხ5X.

მთავარი რედაქტორი თენგიზ გაჩიჩილაძე

თბილისი, 380008, 8. კოსტავას 14. ტელ. 99-56-14. ინდექსი 66435. INDEX. ● „ლელო“ საბჭოთა-კომპანიტური სიტყვებს: ხელმძღვანელი გერარ სამონაწილეო. შემხრულებლები: მერი წოფორია, ნანი რამიშვილი. ინფორმ-პრეკრამიტი ირინე სიდამონიძე.